

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

NAXÇIVAN
MUXTAR
RESPUBLİKASININ
YUBİLEYLƏRİ
1924-1984

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
NAXÇIVAN MUXTAR RESPUBLİKASI

**NAXÇIVAN MUXTAR
RESPUBLİKASININ
YUBİLEYLƏRİ
1924-1984**

M.S.Ordubadi adına
Naxçıvan Muxtar Respublikası
KİTABXANASI

Naxçıvan – 2016

120 & 31

*Naxçıvan Muxtar Respublikasının yubileyləri. 1924-1984
kitabında muxtar respublikanın 25, 40, 50 və 60 illik
yubileyləri ilə əlaqədar materiallar toplanmışdır.*

*Kitab Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri yanında
Bilik Fondu tərəfindən nəşrə hazırlanmışdır.*

*Naxçıvan Muxtar Respublikasının yubileyləri. 1924-1984, Naxçıvan-2016, "Əcəmi" Nəşriyyat-
Poliqrafiya Birliyi, 128 səh.*

4700000000
053-2016

© "Əcəmi" 2016.

"Naxçıvanın muxtariyyəti tarixi nailiyyətdir, biz bunu qoruyub saxlamalıyıq. Naxçıvanın muxtariyyəti Naxçıvanın əldən getmiş başqa torpaqlarınının qaytarılması üçün ona xidmət edən çox böyük bir amildir. Biz bu amili qoruyub saxlamalıyıq".

Heydər ƏLİYEV,
Azərbaycan xalqının ümummilli lideri

Naxçıvan Muxtar
Respublikasının
yaradılmasına dair
müxtəlif tarixi arxiv
sənədləri

Р Е З О Л Ю Ц И Я. 26 февраля, 1923 г.

3-й Нахичеванский Краевой С"езд советов, ЗАСЛУШАВ на своем заседании доклад тов. Шамиля МАХМУДБЕГОВА о необходимости сокращения государственных аппаратов края, реорганизации общей структуры управления и объединения их с А.С.С.Р., с"езд единогласно постановляет:

I/Признать П.О.С.Р. неотъемлемой частью АССР, вхождение в состав которой края считать жизненной необходимостью.

II/Распустить Нахичеванский Ц.И.К., С.И.К. и все Наркоматы.

III/Избрать для управления края именуемый в будущем "Нахичеванский Краевой Исполнительный Комитет" из 17 членов при 7-ми кандидатах, кому поручить проведение реорганизации и сокращение госаппаратов края.

IV/Упразднить уезды края и их исполнительные комитеты, оставив шесть участков с соответствующими исполкомами.

V/Войти всему Нахичеванскому краю со всеми своими аппаратами в состав АССР на правах Автономного Края.

QƏRAR

26 fevral 1923-cü il

3-cü Naxçıvan Diyar Sovetlər Qurultayı öz iclaslarında yoldaş Şamil Mahmudbəyovun diyarda lazımsız aparatın ixtisar edilməsi, ümumi strukturun idarə edilməsini yenidən qurmaq və onların Azərbaycan SSR-ə birləşdirilməsi vacibliyini nəzərə alaraq yekdilliklə **qərara alır**:

1) Azərbaycan SSR-in tərkibinə daxil olmağın Diyar üçün həyati əhəmiyyət daşıdığını nəzərə alaraq Naxçıvan MSSR Azərbaycan Respublikasının ayrılmaz tərkib hissəsi hesab edilsin.

2) Naxçıvan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi, Xalq Komissarları Soveti və bütün Xalq Komissarları ləğv edilsin.

3) Diyarın idarə edilməsi üçün gələcəkdə Naxçıvan Diyar İcraiyyə Komitəsi 17 üzv və 7 üzvlüyə namizəddən ibarət seçilsin və onlara dövlət aparatının ixtisar edilməsi işi tapşırılsın.

4) Uyğun gələn altı ərazinin icraiyyə komitələri qalmaqla diyarın qəzaları və onların icraiyyə komitələri ləğv edilsin.

5) Muxtar Diyar hüququnda Naxçıvan diyarı bütün aparatı ilə birlikdə Azərbaycan SSR-in tərkibinə daxil edilsin.

РЕЗОЛЮЦИЯ.-

Принятая III-м Нахичеванским Краевым Съездом А.Н.П.

27 февраля, 1923 г.

Заслушав доклад т. ТЕЙМУРА АЛИЕВА о реорганизации аппаратов управления НКСР и сокращении Госаппаратов края, III-й Нахичеванский Краевой Съезд А.Н.П. констатирует, что эти мероприятия являются вполне своевременными и вполне отвечающими интересам крестьянства, а потому ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Реорганизовать аппарат управления НКСР. с непосредственным входением в состав А.С.С.Р., как неотъемлемая часть последней, в качестве области.
2. Поручить новому президиуму провести настоящее постановление в жизнь вообще и в частности на Сов. Съездах принять меры к сокращению Госаппаратов.-

Верно:

QƏRAR

Azərbaycan Kommunist Partiyası

3-cü Naxçıvan Diyar Qurultayında qəbul edilmişdir

27 fevral 1923-cü il

Naxçıvan MSSR-də aparatın idarə edilməsi və diyarın Dövlət aparatının ixtisar edilməsi barədə yoldaş Teymur Əliyevin məruzəsini dinləyərək Azərbaycan Kommunist Partiyası III Naxçıvan Diyar Qurultayı bu tədbirlərin bütünlüklə vaxtında görüldüyünü və kolxozçu kəndlilərin maraqlarına cavab verdiyini təsdiq edərək **qərara alır**:

1. Azərbaycan SSR-in tərkibinə daxil olmaqla bilavasitə vilayət kimi onun ayrılmaz tərkib hissəsi olaraq Naxçıvan SSR-in idarəetmə aparatı yenidən təşkil edilsin.
2. Yeni Rəyasət heyətinə tapşırılsın ki, ümumiyyətlə və xüsusilə Sovetlər Qurultayında Dövlət Aparatının ixtisar edilməsi üçün tədbirlər görməklə hazırkı qərarı həyata keçirsin.

ВЫ П И С К А

из журнала постановлений президиума Азерб.Центрального
Исполнительного комитета от 31/ХП 1923г.

С л у ш а л и

П о с т а н о в и л и:

5. О преобразовании
Нахкрая в Нахичеванскую
Республику

5. Нахичеванский край преобразо-
вать в Автономную Нахичеванскую
Республику, входящую в состав
АССР.

Просить ЗакЦИК санкциониро-
вать /Оглашению не подлежит/

Секретарь Аз.ЦИКа - подпись

ЦГАОР Гр.ССР, ф.60с д.3605, л.5

В е р н о :

ПРОСЕРВНО
195

должн

подпись

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi Rəyasət heyətinin 31 dekabr
1923-cü il tarixli Qərarlar jurnalından

ÇIXARIŞ

Eşidildi:

Qərara alındı:

5. Naxçıvan diyarının Naxçıvan Respublikasına çevrilməsi haqqında

5. Naxçıvan diyarı Azərbaycan Respublikasının tərkibində Naxçıvan Muxtar Respublikasına çevrilsin.

Zaqafqaziya Mərkəzi İcraiyyə Komitəsindən təsdiq edilməsi xahiş olunur (məxfidir)

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin katibi: /imza/

Gürcüstan SSR Mərkəzi Dövlət Arxivi f.60 s. d.3605, 1.5

ПРОТОКОЛ № 1.....

Первое заседание пленума Центрального Исполнительного Комитета АССР
Председательствует тов. Ф. Махмудбеков при секретаре В. Алиеве.
Заседание началось в 12 часов дня.

18 Января 1924г.

СЛУШАЛИ

ПОСТАНОВИЛИ:

1. доклад тов. Таирова о 3-ем
Зеро-Минском и дом закарказ-
ком в степях.

1. Принять и одобрить и одобрить лично
работе-крестьянского Исполкома, направ-
ленную с стороны возстановления экономи-
ческого образования в Советских террито-
риях.

2. реорганизацию Наркома
А.С.С.Р. / Ф. Махмудбеков /

2. а/ Согласно постановлению пленума
Задания Наркомат реорганизовать в
Нареспублику под председательством А.С.С.Р. и
такую считать с себя число.

б/ Организовать в республике ЦИИ, Соинар-
ком, следующие Наркоматы и Уполнаркомат-
ты:

1. Наркомзем.
2. Наркомтудел
3. Наркомхоз
4. Наркомпрос.
5. Наркомздран
6. Уполнаркомфин
7. Уполнаркомтруд
8. Военный комиссариат

в/ Республику в административном отношении
разделить на три уезда: Нахичеванский,
Шарурский и Эрзуранский.

3. в составе президиума ЦИИ
Ф. Махмудбеков /

Состав президиума считать из семи лиц:
Внести следующий состав: Председателем
тов. Таирова, Заместителем тов. Таирова
Наркома Сейдобеги, Секретарем Ф. Махмудбе-
ка и чл. на Ф. Таирова, К. Бабаева, Р. А.
Ахундова и Г. Махмудова.

4. в назначении наркомов
Ф. Махмудбеков /

4. Наркомом назначить:
а/ Наркомтудел - К. Бабаев.
б/ Наркомземотделом - Ф. Махмудбеков.
в/ Наркомхозом - / Стырбо /
г/ Наркомпросом - Д. Курбанова.
д/ Наркомздраном - И. Ибрагимов.
е/ Уполнаркомфин - Г. Ахундов.
ж/ Уполнаркомтруд - Р. А. Ахундов.
з/ Военкомом - К. Бабаев.
Кроме этого организовать еще три ЦИИ ДСО
в составе председателя, тов. Сейдобеги
членов Таирова и председателей следующих
учреждений: Уп. ИЮ, Коммухоза, Земотдела,
Сельпрома, Нахичевана и Банка.

5. в составе Исполкома
тов. Ф. Махмудбеков.

5. Состав членов Исполкома уредить на
1 числа и ввести тов. К. Бабаева.

6. доклад инженера Гиратлика
по вопросу о... / Инженер Петров /

7. Работу инженера Петрова считать без
инициативной и предложить ему:
1. Приготовить к следующему пленуму прогн-
озистический план работы.
2. Установить наличие обследованных земель.
3. Составить систему содержания, как аши-
страции так и перу ственных сооружений.

8. Доклад Коммухоза о положении и деятельности.
/ Док. Наматов /

8. Считать работу Коммухоза не самостоятельной и без определения плана работы, но саму первую задачу считать в дальнейшем проведение следующих мероприятий:

1. Обратить внимание на дорогу и мосты.
2. Предложить коммухозу провести работу по изысканию средств и путей для проведения пропагандистских мероприятий.
3. Создать комиссию под председательством И. Алмазбекова по проведению этой работы.
4. Создать чрезвычайную комиссию под председательством И. Алмазбекова.
5. Создать строительную комиссию под председательством Г. А. Давуда.
6. Создать комиссию под председательством тов. Мухоморова по проведению этой работы.

9. Об организации Статистического отдела.

9. Передать на рассмотрение правлению...

10. Доклад Дадашева о положении Нахичевана.

10. Принимая во внимание, что Нахичеванская кооперация не имеет достаточной частной торговли и она не имеет в своем составе некоторых из них, потому что некоторые из них имеют в своем составе десятки тысяч рублей в натуре на эту сумму.

11. Доклад тов. Махмудбекова о деятельности землестроительной комиссии и положении Земотдела.

11. Вслушав доклад тов. Махмудбекова о деятельности землестроительной комиссии и положении Земотдела, в целях точного установления границ земли, а также правильного ведения в республике земельного дела, просить Земотделу приложить максимум внимания на учет всех земель республики, а также приобрести на земельные участки в натуре. Просить Наркомзем АССР СССР сделать распоряжение соответствующим органам, а именно: Наркомхозу АССР о включении в план на земельные участки в республике, как они хранятся в архиве. Просить Наркомзем АССР от имени СССР рассмотреть старания СССР по земельным делам более в архиве и документах, отсюда не поступивших.

Ввиду того, что Земотдел строит от первого Земотдела Нахкрай, а так же в Нахкрайском входе о внесении в план на земельные участки, направленные землестроительными органами в разные органы, где не исключено отращивание отсюда на земельные участки, а также в архиве и документах, отсюда не поступивших. Просить Наркомзем АССР от имени СССР рассмотреть старания СССР по земельным делам более в архиве и документах, отсюда не поступивших.

**NAXÇIVAN MSSR MƏRKƏZİ İCRAİYYƏ KOMİTƏSİNİN BİRİNCİ İCLASININ
PROTOKOLU**

Sədrlik edir: F.Mahmudbəyov

Katib: Ş.Əliyev

İclas gündüz saat 12-də başlayır

18 yanvar 1924-cü il

Eşidildi:

Qərara alındı:

1. yol. Tahirovun 3-cü Azərbaycan və 2-ci Zaqafqaziya qurultayları haqqında məruzəsi:

2. Naxçıvan diyarının Naxçıvan SSR-ə çevrilməsi haqqında
(F.Mahmudov)

3. Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi Rəyasət heyətinin seçilməsi haqqında

1. Sovet ərazilərində iqtisadi dirçəlişin bərqərar olmasına yönəldilmiş fəhlə-kəndli hökumətinin xəttinin bəyənilməsinin qəbul edilməsi nəzərə alınsın.

2. (a) Zaqafqaziya Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 1-ci Plenumunun qərarına uyğun olaraq Naxçıvan diyarı Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının himayəsi altında Naxçıvan Sovet Sosialist Respublikasına çevrilsin və bu bugünkü gündən hesab edilsin.

(b) Respublikada Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi, Xalq Komissarları Soveti, aşağıdakı xalq komissarlıqları və səlahiyyətli xalq komissarlıqları təşkil edilsin:

1. Xalq Torpaq Komissarlığı
2. Xalq Daxili İşlər Komissarlığı
3. Xalq Ədliyyə Komissarlığı
4. Xalq Maarif Komissarlığı
5. Xalq Səhiyyə Komissarlığı
6. Səlahiyyətli Xalq Maliyyə Komissarlığı
7. Səlahiyyətli Xalq Əmək Komissarlığı
8. Hərbi Komissarlıq

(v) Respublika inzibati cəhətdən Naxçıvan, Şərur və Ordubad qəzalarına bölünsün. Rəyasət heyəti 7 nəfərdən ibarət hesab edilsin. Aşağıdakı yoldaşlar seçilsin: Sədr: yol. Talıblı, müavin, eyni zamanda xalq komissarları sovetinin sədri Seyidbəyli, katib: F.Mahmudbəyov və üzvləri Y.Tahirov, K.Babayev, R.Axundov və Q.Mahmudov.

4. Xalq Komissarlarının seçilməsi haqqında
(F.Mahmudbəyov)

4. Xalq Komissarları təyin edilsin:
a) Xalq Daxili İşlər Komissarı- K.Babayev
b) Xalq Torpaq Komissarı- F. Mahmudbəyov
v) Xalq Maarif Komissarı- (boş)
q) Xalq Ədliyyə Komissarı- İ. Qurbanov
d) Xalq Səhiyyə Komissarı- İ.Qədimov
e) Səlahiyyətli Xalq Maliyyə Komissarı-Q.Da-
daşov

5. İcraiyyə Komitəsinin heyətinə K.Baba-
yevin daxil edilməsi haqqında

5. İcraiyyə Komitəsinin tərkibi 1 üzv artırılınsın və
K.Babayev heyətə daxil edilsin.

6. Rəyasət heyətinə tapşırılsın:

7. Mühəndis hidrotexnikin görülmüş işlər
barədə məruzəsi (mühəndis Petrov)

7. Mühəndis Petrovun gördüyü işlər qeyri-məq-
bul hesab edilsin və ona təklif olunsun:
1.Növbəti plenum üçün təsərrüfat planı hazırlan-
sın.
2.Suvarma kanallarının sayı müəyyənləşdirilsin.
3.İnzibati və süni suvarma qurğularının sistemi
tərtib edilsin.

8. Kommunal təsərrüfatının fəaliyyətində-
ki vəziyyət (Mamatovun məruzəsi)

8.Kommunal təsərrüfatının işinin qeyri-müəyyən
plan əsasında aparıldığı qeyd olunsun:
1.Yol və körpülərə xüsusi diqqət yetirilsin
2. İstehsal müəssisələrinin qurulmasında təsirli
tədbirlər görülsün.
3. N.Allekmerçovun sədrliyi ilə elektricləşmə ilə
əlaqədar komissiya yaradılsın.
4. Fövqəladə mülki komissiya yaradılsın.
5. Tikinti komissiyası yaradılsın.
6. Şose yolların tikintisi barədə.

9. Statistika şöbəsinin yaradılması barədə

9.Rəyasət heyətinin baxılmasına verilsin.

10. Naxkoopittifaqın vəziyyəti barədə Dadaşovun məruzəsi

10. Nəzərə alınır ki, Naxçıvan Kooperasiyası fərdi ticarətlə rəqabət aparmaq vəziyyətində olduğuna görə Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi qərara alır: Naxkoopittifaqa faizsiz olaraq on min manat məbləğində vəsait ayrılınsın.

11. Torpaq şöbəsinin və torpaq tikinti Komissiyasının vəziyyəti barədə yoldaş Mahmudbəyovun məruzəsi.

11. Torpaqların sahəsinin dəqiq təyin olunması, eləcə də respublikada torpaq işinin düzgün qurulması üçün bütün torpaqların uçota alınması təklif edilir.

Bununla bağlı, Azərbaycan SSR Xalq Torpaq Komitəsindən və Xalq Komissarları Sovetindən xahiş olunur ki, Naxçıvanın torpaq sahəsinin çertyojunu işləmək üçün əməkdaşların göndərilməsini təmin etsin.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 7 86

АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА.

от 9 " Февраля 1924г.

О преобразовании Нахкрая в Нахичеванскую Социалистическую Советскую Республику.

Президиум Азербайджанского Центрального Исполнительного Комитета Советов постановляет:

1. Нахичеванский Край преобразовать в Нахичеванскую Социалистическую Советскую Республику под протекторатом АССР.

2. Для выработки проекта положения о НССР создать комиссию в составе т. т. Велибекова, Багирова, Т. Шехбазии и А. Ахундова, коей возложить в обязанность в кратчайший срок со дня опубликования настоящего постановления закончить разработку проекта и представить на рассмотрение Президиума АзЦИКа. -

Зампредседателя

Б. Масудов

Секретарь
АзЦИКа

AZƏRBAYCAN MƏRKƏZİ İCRAİYYƏ KOMİTƏSİNİN

QƏRARI №7

9 fevral 1924-cü il

Naxçıvan diyarının Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına çevrilməsi haqqında.

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi Sovetinin Rəyasət heyəti qərara alır:

1. Naxçıvan diyarı Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının himayəsində Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına çevrilsin.
2. Naxçıvan Sovet Sosialist Respublikasında vəziyyətə dair layihənin hazırlanması üçün yol.Vəlibəyov, Bağirov, T.Şahbazi və A.Axundovdan ibarət komissiya yaradılsın və onların nəzərinə çatdırılsın ki, bu qərarın dərc edilməsindən sonra bir həftə ərzində layihənin hazırlanmasını bitirib baxılması üçün Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin rəyasət heyətinə təqdim etsinlər.

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi
sədrinin müavini: /imza/

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin
katibi: /imza/

23 ноября, 1926 г.

С Е К Р Е Т

АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО
КОМИТЕТА

1. Нахчай преобразовать в автономную Нахичеванскую Социалистическую Советскую Республику, под протекторатом А.С.С.Р.

2. Аппарат госуд. власти авт. Н.С.С.Р. организовать согласно конституциям АССР, ЗСФСР и СССР, из местных советов, их с'ездов и исп. комит. СНК и ЦИК.

3. Для управления делами Авт. Нах. С.С.Р. учредить народные комиссариаты: 1/ Внутренних дел, 2/ Юстиции, 3/ Просвещения, 4/ Здравоохранения, 5/ Земледелия и 6/ Социального обеспечения.

ПРИМЕЧАНИЕ: Народные Комиссариаты Труда, Промышленности, Торговли и РКИ имеют в СССР своих уполномоченных, которые входят в состав СНК СССР с правом совещательного голоса.

Уполномоченные наркоматов в АССР имеют в СССР представительства, непосредственно не связанные.

Иностранные дела, военные, полит. управление, внешняя торговля, пути сообщения и международная связь, находятся всецело в ведении соответствующих органов СССР и ЗСФСР.

4. Наркоматы СССР автономны в своих действиях и ответственны непосредственно перед Нахичеванским Ц.И.К., Нах. СНК и АЗЦИК'ом.

ПРЕД АЗЦИК'ом

С Е К Р Е Т А РЬ АЗЦИК'ом.

В. Б. Р. И. О. СЕКРЕТАРЬ ПРЕЗИДИУМА
Н. С. С. Р.

16-9К.Ш.КЗ/

**Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin
Dekreti**

23 noyabr 1926-cı il

1. Naxçıvan diyarı Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının himayəsində Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına çevrilsin.
2. Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının Dövlət Hakimiyyət aparatı Azərbaycan SSR, ZSFSR və SSSR-in Konstitusiyalarına uyğun olaraq yerli sovetlər, onların qurultayları, Xalq Komissarlar Soveti və Mərkəzi İcraiyyə Komitələri əsasında təşkil edilsin.
3. Naxçıvan MSSR-də işlərin idarə olunması üçün Xalq Komissariatları təyin edilsin:
 1. Daxili İşlər, 2. Ədliyyə, 3. Maarif, 4. Səhiyyə, 5. Torpaq işləri və 6. Sosial təminat

Qeyd: Xalq, Əmək, Ərzaq, Ticarət, Sənaye, Komissariatları Naxçıvan MSSR-in Xalq Komissariatlarının tərkibində məşvərətçi səs hüquqlu səlahiyyətli nümayəndələrə malik olurlar.

Azərbaycan SSR Səlahiyyətli Xalq Komissarlarının Naxçıvan MSSR-də bilavasitə tabeli nümayəndəlikləri olur.

Xarici işlər, hərbi, siyasi işlər, xarici ticarət, dəmir yolu, rabitə bütünlüklə SSRİ-nin ZSFSR-in əlaqədar təşkilatlarının idarəsi altında olurlar.

Naxçıvan MSSR-in Xalq Komissariatları öz fəaliyyətlərində muxariyyətli idirlər və Naxçıvan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi, Naxçıvan Xalq Komissarları Soveti və Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi qarşısında cavabdehdilər.

AZƏRBAYCAN MƏRKƏZİ İCRAİYYƏ KOMİTƏSİNİN SƏDRİ:

AZƏRBAYCAN MƏRKƏZİ İCRAİYYƏ KOMİTƏSİNİN KATİBİ:

0/1. 3/

Циркулярно.

А. С. С. Р.
Azərbaycan Mərkəzi İdarəetmə
Komitəsi

В СЕМ НАРКОМАТАМ, У ИСПОЛКОМАМ, БАКСО-
ВЕТУ и ЦИК"у АОНК.

А. С. С. Р.

АЗЕРБАЙДЖАНСКИЙ
ЦЕНТРАЛЬНЫЙ Исполнительный
КОМИТЕТ СОЕЗТОВ

31 января 1926

№.
Балу

Постановлением АзЦИК"а от 9 февраля 1924 года, опубликованном в газ. " Бек.Рабоч." 15 февраля 1924 г. № 36, Нахичеванский Край преобразован в Нахичеванскую Социалистическую Советскую Республику /НССР/.

Между тем, некоторые учреждения продолжают именоваться в официальных переписках НахССР-Нахкраем.

Основываясь на вышеуказанном постановлении от 9 февраля 1924 г., АзЦИК предлагает впредь во всех официальных бумагах /отношения, обращения и проч./ придерживаться правильного именования НахССР.-

Зам. Пред. АзЦИК"а

/м. у СЕИИ/.

Секретарь АзЦИК"а

/Т. ШАХБАЗИ/.

Azərbaycan Mərkəzi

Təmimi

İcraiyyə Komitəsi

ASSR

31 may 1926-cı il

№ _____

Bakı

**BÜTÜN XALQ KOMİSSARİATLARINA, İCRAİYYƏ
KOMİTƏLƏRİNƏ, BAKI SOVETİNƏ VƏ AZƏRBAYCAN
XALQ KOMİSSARLARI MƏRKƏZİ İCRAİYYƏ
KOMİTƏSİNƏ**

15 fevral 1924-cü il №36 «Bak.Raboç.» qəzetində dərc olunmuş Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 9 fevral 1924-cü il tarixli qərarı ilə Naxçıvan diyarı Naxçıvan Sovet Sosialist Respublikasına çevrilmişdir,(N SSR).

Buna baxmayaraq bəzi idarələr özlərinin rəsmi sənədlərində Naxçıvan SSR-ni Naxçıvan diyarı adlandırmaqda davam edirlər.

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin yuxarıda adı göstərilən 9 fevral 1924-cü il tarixli qərarına əsaslanaraq bundan sonra rəsmi sənədlərdə (müraciət, təliqə və digər) Naxçıvan SSR-nin adının düzgün yazılması təklif olunur.

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi

sədrinin müavini: (M.Usein)

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin

katibi: (T.Şahbazi)

NAXÇIVAN MUXTAR RESPUBLİKASI 1924-1949

ПРОТОКОЛ
2-го заседания III-го Нахичеванского областного Совета Советов.
Заседание открылось в 5 ч.д. 26 февраля 1923 г.
Присутствуют: 74 делегата
Протокола № 100/1923.
Г. Нахичевань.

ОСУДАЛИ: КОСТАЛОВИИ:

1. Отчет рабоче-крестьянского представительства, / председатель Советрраз- на Теймур Азизов.

1. Принять по докладу следующую резолюцию: / Советрраз- на Теймур Азизов.

III-го Нахичеванского областного Совета Советов
26 февраля 1923 г.
Протокол № 100/1923.
Г. Нахичевань.

Принять по докладу следующую резолюцию: / Советрраз- на Теймур Азизов.

ПРОТОКОЛ
III-го Нахичеванского областного Совета Советов
27 февраля 1923 г.
Г. Нахичевань.

Принять по докладу следующую резолюцию: / Советрраз- на Теймур Азизов.

**Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının
25 illiyinə dair tədbirlər haqqında**

**AZƏRBAYCAN SSR NAZİRLƏR SOVETİNİN
QƏRARI**

Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 25 illik yubileyi ilə əlaqədar Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti **qərara alır:**

1. Kommunal Təsərrüfat Nazirliyinə, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə, Qida Sənayesi Nazirliyinə, Maarif Nazirliyinə, Səhiyyə Nazirliyinə, Yerli Sənaye Nazirliyinə, Su Təsərrüfatı Nazirliyinə, Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti nəzdində mədəni-maarif işləri üzrə Komitəyə, Azərbaycan SSR üzrə SSRİ Rabitə Nazirliyi Müvəkkilinə, Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti nəzdində İstehsalat Kooperativ İdarəsinə və Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinə tapşırılsın ki, ilk növbədə kənd sovetləri və kolxozlar, eləcə də obyektlərdə 1949-cu ilə dair xalq təsərrüfatı planının telefonlaşma, radiolaşma və elektronlaşma quruculuğu üzrə işləri həyata keçirsin.

2. Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinə tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR-in 25 illiyinin təntənə planını təsdiq etsin, eləcə də 1949-cu il üzrə ayrılmış vəsait ilə muxtar respublikanın şəhər və rayon mərkəzlərində təxirəsalınmaz tədbirləri həyata keçirsin və mehmanxanaların əsaslı təmirini təmin etsin.

3. Azərbaycan SSR Maliyyə Nazirliyinə tapşırılsın:

a) Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin ehtiyat fondundan Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 25 illik təntənəsi ilə əlaqədar xərclər üçün Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinə 296.5 min rubl vəsait ayırsın;

b) Azərbaycan SSR Maarif Nazirliyinə Naxçıvan şəhərində Müəllimlər İnstitutunun tikintisi üzrə layihə-smeta işləri üçün çıxarılan neftdən ayrılmış vəsaitlərdən 41 min rubl, Azərbaycan SSR Qida Sənaye Nazirliyinə Badamlı mədəni mineral sular zavodunun tikintisi üçün 300 min rubl, Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinə Culfa şəhərində abadlıq və digər işlər üçün isə 300 min rubl ayırsın.

4. Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti Dövlət Plan Komitəsinə tapşırılsın ki, Azərbaycan SSR Kommunal Təsərrüfat Nazirliyi və Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti ilə birlikdə Naxçıvan MSSR-də mənzil-kommunal quruculuq üzrə müvafiq tədbirlər işləyib hazırlasın və bunlara xalq təsərrüfatının 1950-ci ilə dair plan layihəsində baxılsın.

5. Azərbaycan SSR Avtonəqliyyat Nazirliyinə tapşırılsın ki, 1949-cu ildə

avtonəqliyyatın Naxçıvan şöbəsində maşın sayı 18-ə çatdırılsın və cari ildə 2 avtobus və 10 ədəd M-20 minik maşını ayrılınsın.

6. Azərbaycan SSR Yüngül Sənaye Nazirliyinə tapşırılsın ki, 1949-cu ildə avadanlıqların qurulması üzrə, eləcə də Ordubad ipəkçilik fabrikinin fəaliyyətinin yaxşılaşdırılmasına görə elektrostansiyanın gücünün artırılması üçün lazımi vəsaitlər ayırınsın.

7. Azərbaycan SSR Dəmiryolu rəisinə tapşırılsın:

a) 1949-cu il iyul ayının 1-nə qədər Naxçıvan, Ordubad və Şərur stansiyaları tam təmin olunsun;

b) Naxçıvan elektrostansiyasında ərazinin normal işıqlandırılması üçün əlavə dizellə işləyən qurğu quraşdırılsın;

c) Naxçıvan, Culfa və Şərur stansiyaları fasiləsiz su ilə təmin olunsun.

8. Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsinə tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sərəncamına fondlaşdırılmış materiallar və mexanizmlər ayrılınsın.

9. Azərbaycan SSR Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə tapşırılsın ki, 1949-cu ildə Naxçıvan MSSR Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə traktor və kənd təsərrüfatı maşınları ilə təminatın yaxşılaşdırılması üçün vəsait ayırınsın.

10. Azərbaycan SSR Maarif Nazirliyinə tapşırılsın:

a) Naxçıvan MSSR Maarif Nazirliyinin nəzdində 2 kimya və 2 fizika kabinetini yaradılsın;

b) 1949-cu ildə Naxçıvan şəhərində Müəllimlər İnstitutu binasının tikintisi başa çatdırılsın;

c) Naxçıvan MSSR məktəblərinə vəsaitlər ayrılınsın.

11. Azərbaycan SSR Səhiyyə Nazirliyinə tapşırılsın ki, Nehrəm kəndində 1950-ci ildə 10 çarpayılıq xəstəxananın tikintisi planına baxsın və 1949-cu ildə Naxçıvan MSSR Səhiyyə Nazirliyinə material ayırınsın.

12. Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinə tapşırılsın:

a) Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin ehtiyat fondundan ayrılmış vəsaitlərin xərclənməsi ilə bağlı hesabatı Azərbaycan SSR Maliyyə Nazirliyinə təqdim etsin;

b) Bu qərarın icrası haqqında hesabatı 1 iyul və 31 dekabr 1949-cu il tarixlərdə Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinə təqdim etsin.

**Azərbaycan SSR Nazirlər
Sovetinin sədri:**

T.Quliyev

Bakı şəhəri, 3 may 1949-cu il

**Naxçıvan MSSR-in 25 illiyinin hazırlanması
və keçirilməsi haqqında**

AZƏRBAYCAN KP NAXÇIVAN VİLAYƏT KOMİTƏSİ BÜROSUNUN

QƏRARI

ÜKP(b) MK-nın 19 mart və Azərbaycan KP MK-nın 30 mart 1949-cu il tarixli qərarına əsasən Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi bürosu **qərara alır:**

1. Naxçıvan MSSR-in 25 illiyi 28 may 1949-cu ildə keçirilsin.
2. Naxçıvan MSSR-in 25 illiyinin keçirilməsi üçün aşağıdakı tərkibdə komissiya təşkil olunsun:

1. Y.N.Yusifov -Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibi
2. R.K.Rəhimov -Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədr müavini
3. M.H.Postnov -Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibi
4. M.Seyidov -Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədr müavini
5. A.H.Hacıyev -Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibi
6. D.İ.Məmmədov -Naxçıvan MSSR Ali Sovet Rəyasət Heyətinin sədri
7. P.M.Əliyev -Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibi
8. İ.Məmmədov -Azərbaycan GLKİ Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibi
9. K.B.Nağıyev -Naxçıvan MSSR daxili işlər naziri
10. A.A.İsmayılov -Naxçıvan MSSR səhiyyə naziri
11. L.B.Zeynalov -Naxçıvan MSSR ticarət naziri
12. P.Əsədov -Kommunal təsərrüfat naziri
13. K.H.Hacıyev -Naxçıvan Rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi

3. Komissiyaya tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR-in 25 illiyinin keçirilməsi üçün tədbirlər hazırlasın və Vilayət Partiya Komitəsinə təqdim etsin.

4. İncəsənət işləri üzrə komitəyə (Musayev), Müəssisələrin mədəni-maarif işləri üzrə komitəyə (Tağızadə), Bədən tərbiyəsi və idman işləri üzrə komitəyə (Əsgərov), Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bazasının müdirinə (Cəfərov) tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR-in 25 illiyinin keçirilməsi ilə bağlı müvafiq tədbirlər hazırlasın və 13 apreldən gec olmayaraq baxılması üçün yubiley komissiyasına təqdim etsin.

5. Naxçıvan MSSR Kinematoqrafiya Komitəsinin rəisi Əliyevə tapşırılsın ki, Azərbaycan SSR Kinematoqrafiya Nazirliyi tərəfindən Naxçıvan MSSR zəhmətkeşlərinin 25 il ərzində uğurları haqqında hazırlanacaq kinoçerk üçün zəruri köməklik göstərsin.

6. “Şərq qapısı” vilayət qəzeti və rayon qəzetləri redaksiyasına tapşırılsın ki, 25 il ərzində respublikanın nailiyyətləri haqqında materiallar nəşr etdirsən, 28 mayda isə Naxçıvan MSSR-in 25 illiyinə həsr olunan yubiley nömrəsi buraxılsın.

7. Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinə tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR-in 25 illiyinin keçirilməsi ilə bağlı bütün maliyyə-təsərrüfat məsələlərini həll etsin.

**Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət
Komitəsinin katibi:**

Y.N.YUSİFOV

*Naxçıvan şəhəri
5 aprel 1949-cu il*

**Naxçıvan MSSR-in kənd təsərrüfatı, sənaye, elm,
mədəniyyət və incəsənət işçilərinin orden və
medallarla təltif olunması haqqında**

SSSR ALİ SOVETİ RƏYASƏT HEYƏTİNİN

S Ə R Ə N C A M I

Kənd təsərrüfatı, sənaye, elm, mədəniyyət və incəsənətin inkişafındakı xidmətlərinə görə təltif olunurlar:

Lenin ordeni ilə:

1. Ağəliyev Nurəli Nabatəli oğlu -Şahbuz rayonu, kolxozun çobanı
2. Əliyev Hüseyin Abdulla oğlu -Şərur rayonu, kolxozun sədri
3. Allahverdiyev Məmməd Həsən oğlu -Şərur rayonu Stalin adına kolxozun sədri
4. Balametov Balamet Yüzəhməd oğlu -Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədri
5. Hacıyev Qafar Qəmbər oğlu -Azərbaycan KP Naxçıvan rayon komitəsinin katibi
6. Həsənov Heydər Qasım oğlu -Naxçıvan dəmiryol stansiyasının rəisi
7. Həsənov İmran Hümbət oğlu -Azərbaycan KP Şərur rayon komitəsinin katibi
8. Hüseyinov Cəfər Behbud oğlu -Ordubad konserv zavodunun müdiri
9. İsmayılov İsmayıl Muxtar oğlu -Şərur MTS traktor briqadasının briqadiri
10. Məmmədov Cəbrayıl İbrahim oğlu -Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri
11. Musayev Məhərrəm Musa oğlu -Naxçıvan Duz mədəninədə mədənçi
12. Ramazanov Əli Həmdulla oğlu -Ordubad ipəkçilik fabrikində sənətkar

13. Rzayeva Güllü Abbas qızı -Şərur rayonu, kolxozda
manqa başçısı
14. Yusifov Yusif Niftəli oğlu -Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi

Qırmızı Əmək Bayrağı ordeni ilə:

1. Abdullayev Abdulla Mirzə oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsi sənaye və nəqliyyat bölməsinin müdiri
2. Əkbərova Şərəf Səttar qızı -Azərbaycan KP Ordubad rayon komitəsinin katibi
3. Ələsgərov Ələsgər Səfər oğlu -Nazirlər Sovetinin sədr müavini
4. Əliyev Əhmədəli Lətif oğlu -Ordubad rayon Tivi kənd sovetinin sədri
5. Əliyev Məmməd Xəlil oğlu -Şərur rayonu, kənd sovetinin sədri
6. Əliyev Nifti Cəfər oğlu -Culfa rayon İcraiyyə Komitəsinin katibi
7. Əliyev Paşa Məmməd oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsinin katibi
8. Allahverdiyev İsmayıl Hüseyn oğlu -Şərur rayon İcraiyyə Komitəsinin sədri
9. Hacıyev Əjdər Hüseyn oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsinin katibi
10. Hüseynov Əli Məmməd oğlu -Maarif naziri
11. Cəfərov Hüseyn Məmməd oğlu -Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası elmi bazasının direktoru
12. Zeynalov Lətif Bağır oğlu -Ticarət naziri
13. İmaməliyev Nəbi Muxtar oğlu -Daxili işlər nazirinin müavini
14. Qasimov Yunis Məmmədəli oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsi təbliğat və təşviqat şöbəsinin müdiri

15. Quliyev Bağır Məmməd Qulu oğlu -Şərur rayon İcraiyyə komitəsi kənd təsərrüfatı şöbəsinin baş aqronomu
16. Məhərrəmov İsa Mirzə oğlu -Azərbaycan KP Culfa rayon komitəsinin birinci katibi
17. Mehdiyev İbrahim Həşim oğlu -Ordubad rayon İcraiyyə Komitəsinin sədri
18. Mirişli Mir Həsən Mirişli oğlu -Naxçıvan MSSR əməkdar artisti
19. Nağıyev Qarabala Məşədi Nağı oğlu -Daxili işlər naziri
20. Nadirov Abbasqulu Allahverdi oğlu -Azərbaycan KP Ordubad rayon komitəsinin birinci katibi
21. Rəhimov Rəhim Kərəm oğlu -Nazirlər Sovetinin sədr müavini
22. Rzayeva Səkinə Məmməd qızı -İctimai təminat naziri
23. Səfərov Yəhya Əli oğlu -Naxçıvan rayonu, kolxoz partiya təşkilatının katibi
24. Salmanov Salman Talib oğlu -Yeyinti sənayesi naziri
25. Seyidov Məmməd Mirəziz oğlu - Nazirlər Sovetinin sədr müavini
26. Sultanzadə Müzəffər Abdulqasım oğlu -Dövlət Plan Komitəsinin sədri
27. Fərəcov Həsən Müseyib oğlu -Dövlət təhlükəsizlik naziri
28. Fərzəliyev Məmməd Rüstəm oğlu -Naxçıvan su istehsal stansiyasının maşinisti
29. Fətullayev Qurban Nəsir oğlu -SSSR tədarük nazirliyinin müvəkkili

Şərəf ordeni ilə:

1. Abbasov Məmməd Tağı oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsi kənd təsərrüfatı şöbəsinin müdiri
2. Abdinov Şahvələd Səməd oğlu -Ordubad rayonu Biləv kənd sovetinin sədri
3. Əliyev Qafar Səttar oğlu -Rabitə xətt-texniki qovşağının rəisi
4. Allahverdiyev Məmməd Həsənqulu oğlu -Naxçıvan duz mədəninin mexaniki
5. Əliyev Əli Kərim oğlu -Naxçıvan şəhər İcraiyyə Komitəsi xalq deputatlar sovetinin sədri
6. Əliyev Bayram Qurbanəli oğlu -Naxçıvan şəhəri, kolxoz sədri
7. Əliyev Vəli Məmməd oğlu -Naxçıvan şəhəri 1-ci sahənin xalq hakimi
8. Əliyev Cəlal Qəndəli oğlu -Şərur rayonu, kolxoz sədri
9. Əliyev Qasım Abbas oğlu -Statistika idarəsinin rəisi
10. Əsgərov Müzəffər Əsgər oğlu -Bədən tərbiyəsi və idman üzrə komitənin sədri
11. Babayev İbrahim Baba oğlu -Ordubad rayon İcraiyyə Komitəsi rayon fondunun müdiri
12. Hacıyev Alim Əhməd oğlu -Culfa rayonu DTN rayon şöbəsinin rəisi
13. Hacıyev İbrahim Məmməd oğlu -Koopittifaq idarəsinin sədr müavini
14. Qəmbərli Əli Həsənəli oğlu -Ordubad şəhəri pedaqoji məktəbin direktoru
15. Hüseyinov Əlixan Hüseyin oğlu -Ordubad rayon Parağaçay molibden mədəninə saxtaçı
16. Hüseyinov Rza Ələsgər oğlu -Naxçıvan rayonu, kolxoz partiya təşkilatının katibi

17. Cavadov Fərrux Cəfərqulu oğlu -Şərur rayonu, kolxoz sədri
18. Cəfərov Cəfər Paşa oğlu -Ordubad stansiyasının rəisi
19. Cəfərov İbrahim Məmməd oğlu -Şahbuz rayonu, kolxoz partiya təşkilatının sədri
20. Zamanov Ələkbər Məmməd oğlu -Şərur rayonu üzrə SSSR tədarük nazirliyinin katibi
21. Zamanov Əmir Cəfər oğlu -İpəkçilik trestinin rəhbəri
22. İsmayılova Zeynəb Baba qızı -Şahbuz rayonu Kənd Şahbuz orta məktəbinin müəllimi
23. İsmayılov Məmməd Abbas oğlu -Naxçıvan MSSR hərbi komissarlıq siyasi şöbəsinin rəisi
24. Quliyev Məmməd Bünyad oğlu -Azərbaycan KP Şahbuz rayon komitəsinin birinci katibi
25. Quliyev Paşa Nəcəfqulu oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsi partiya, həmkarlar ittifaqı və komsomol orqanları şöbəsinin müdiri
26. Quliyev Rzaqulu Hüseyn oğlu -Şərur rayonu DTN rayon şöbəsinin rəisi
27. Məmmədova Xanım Mahmud qızı -Şərur rayonu, kolxoz sədri
28. Məmmədov Əsəd Məmməd oğlu -Kənd təsərrüfatı nazirinin heyvandarlıq üzrə müavini
29. Məmmədov İmran Xudaverdi oğlu -Şərur rayonu, kolxoz sədri
30. Musayev İsa Həsən oğlu -İncəsənət işləri üzrə idman rəisi
31. Novruzov Abbasqulu Niftəli oğlu -Şərur rayon İcraiyyə komitəsi kənd təsərrüfatı şöbəsinin müdiri
32. Ramazanova Zeynəb Heydər qızı -Azərbaycan KP Culfa rayon komitəsinin katibi

33. Rzayev Mustafa
Abbasqulu oğlu -Azərbaycan KP Şərur rayon komitəsinin ikinci katibi
34. Rüstəmov Əsəd Salman oğlu -Şahbuz rayonu, Vışınsk adına kolxoz partiya təşkilatının katibi
35. Sadıqzadə Tovuz Musa qızı -Ordubad XTRŞ müdiri
36. Səfərov Əli Əsgər oğlu -Yerli sənaye naziri
37. Sultanov Nağı Kərim oğlu -Siyasi hissə üzrə milis idarəsinin rəis müavini

“Əmək igidliyinə görə” medalı ilə:

1. Abbasov Cəfərqulu Məmmədqu-Şərur pambıq təmizləyici zavodun
lu oğlu direktoru
2. Abdullayev İbrahim Tağı oğlu -Şərur rayon “Tütün-xammal” tədarük
məntəqəsinin müdiri
3. Abdullayev Manaf Əli oğlu -Kənd təsərrüfatı nazirliyi baytarlıq
şöbəsinin rəisi
4. Əliyev Adil İsmayıl oğlu -Kinolaşdırma idarəsinin rəisi
5. Əliyev Heydər Əlirza oğlu -Dövlət Təhlükəsizlik Nəzarəti bölməsinin
rəisi
6. Əliyev Hüseynqulu Pirqulu oğlu -Azərbaycan KP plan-maliyyə ticarət şö-
bəsinin müdiri
7. Əmirov Həsən Qasım oğlu -Heyvan tədarük xammalı kontorunun
müdiri
8. Əsgərov Əsgər Əli oğlu -Ordubad ipəkçilik fabrikinin direktoru
9. Əsgərov İsmayıl Rzaqulu oğlu -Azərbaycan KP Ordubad rayon komitəsi
təbliğat və təşviqat şöbəsinin müdiri
10. Babayev İrza Məmməd oğlu -Naxçıvan rayon Nehrəm kənd sovetinin
sədri
11. Babayev Səfərəli Yaqub oğlu -Azərbaycan GLKİ vilayət komitəsinin
katibi

12. Baxşəliyev Məmmədhəsən Allahverdi oğlu -Culfa rayonu üzrə SSSR tədarük nazirliyinin müvəkkili
13. Qəmbərli Yəmən Həsənəli oğlu -Ordubad konserv zavodunun texniki rəhbəri
14. Hüseyinov Abbas Məmmədqasım oğlu -Şərur rayonu Siyaqut kəndi, kolxoz sədri
15. Cabbarov Ələsgər Məmməd oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsinin müfəttişi
16. Xamalov Məmməd Əli oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsi təbliğat və təşviqat şöbəsinin müavini
17. Zamanov Vəzir Baba oğlu -Culfa rayonu xalq hakimi
18. Zeynalov Musa Həsən oğlu -Azərbaycan KP Naxçıvan rayon komitəsi şöbəsinin müdiri
19. Zeynalov Zeynal Abbas oğlu - Culfa stansiyası deposunun rəisi
20. İbrahimov Hüseyin Məmmədəli oğlu -Radioveriliş Komitəsinin sədri
21. Quliyev Hüseyin Qulam oğlu -Xalq deputatlar soveti Culfa şəhər İcraiyyə Komitəsinin sədri
22. Məmmədov Əjdər Həsən oğlu -Culfa rayon Ərəfsə kənd sovetinin sədri
23. Məmmədov Əliqlulu Cəbrayıl oğlu -Naxçıvan rayonu 26 komissarlar adına kolxozun sədri
24. Mövləvi Səməd Məmməd oğlu -Azərbaycan SSR əməkdar artisti
25. Pirəliyev Əli İmran oğlu -Kənd təsərrüfatı nazirliyinin baş zootexniki
26. Rəsulov Yusif Məmmədəli oğlu -Şərur pambıq təmizləyici zavodun baş sənətkarı
27. Rüstəмова Həcər Əli qızı -Şərur rayonu, kolxozda sağıcı
28. Səfərov Musa Əliqlulu oğlu -Yağ sənayesi kontorunun rəisi
29. Seyidov Rza Kərim oğlu -Naxçıvan mətbəəsinin texniki rəhbəri

30. Süleymanov Hüseyn Heydər oğlu -753 №-li yol istismar sahəsinin rəisi
31. Tağıyev Bilal Məmməd oğlu -Şərur rayonu Sədərək kənd sovetinin sədri
32. Tağızadə Nəcəf Tağı oğlu -Mədəni-maarif müəssisələri işləri üzrə idarənin rəisi
33. Xudiyev Manaf Əsgər oğlu -Şahbuz rayon qəzetinin redaktoru
34. Şahsuvarov Ağa Adıgözəl oğlu -Azərbaycan KP Vilayət Komitəsinin müfəttişi

“Əməkdə fərqlənməyə görə” medalı ilə:

1. Abdullayev Hüseyn Baxşəli oğlu -Şərur rayonu Siyaqut kənd natamam orta məktəbinin məllimi
2. Abdullayeva Mehbarə Abdulla qızı -Naxçıvan MSSR əməkdar həkimi
3. Ağalarova Həlimə Müseyib qızı -Ordubad şəhər kitabxanasının müdiri
4. Allahverdiyeva Gülistan İsrafil qızı -Azərbaycan KP Culfa rayon komitəsinin katibi
5. Allahverdiyev Əyyub Zülfüqar oğlu -Culfa rayonu kolxoz partiya təşkilatının katibi
6. Əsgərova Məşruqə Abbas qızı -Azərbaycan GJKİ Ordubad rayon komitəsinin birinci katibi
7. Babayev Abbas Məmmədqulu oğlu -Culfa rayon Yaycı kənd sovetinin sədri
8. Babayev Həşim Ağababa oğlu -Ordubad rayonu kommunal təsərrüfatda daş istehsalçısı
9. Bağırov Hüseyn Muxtar oğlu -Şahbuz rayon kənd təsərrüfatı şöbəsinin baytarı
10. Bayramova Rüsələ Əlipaşa qızı -Naxçıvan rayonu Cəhri kənd həkimlik sahəsinin müdiri
11. Hacıyev Arif Hacı oğlu -Şərur rayonu, kolxoz partiya təşkilatının katibi
12. Hacıyev Seymur Seymur oğlu -Naxçıvan rayonu Nehrəm həkimlik məntəqəsinin müdiri

13. Həsənov Məmməd Abdulla oğlu -Şərur rayonu İbadulla həkimlik məntəqəsinin müdiri
14. Həsənov Təvəkkül Rza oğlu -Ordubad rayon sənaye kombinatının dəmirçisi
15. Qasımov Əli Əsgər oğlu -Naxçıvan sahə aqronomu
16. Məmmədov Əli Kərim oğlu -Naxçıvan şəhər 1 nömrəli məktəbin direktoru
17. Məmmədov Kamil Bəhlul oğlu -Azərbaycan GLKİ Vilayət komitəsinin katibi
18. Mustafayev Qasım Nəcəf oğlu -Şərur rayonu, kolxoz partiya təşkilatının katibi
19. Muxtarov Vəli Cabbar oğlu -Şərur rayon İbadulla kəndində kolxoz sədri
20. Nabatəliyev Nəsrulla İbadulla oğlu -Naxçıvan rayonu Təzəkənd kənd sovetinin sədri
21. Nağıyev Abbas Nağı oğlu -Şərur pambıq zavodunun baş aqronomu
22. Nağıyev Əkbər Mehdi oğlu -Naxçıvan şəhər xəstəxanasının baş həkimi
23. Nəsirli Müzəffər Qasım oğlu -Müəllimlər institutunun müəllimi, şair
24. Rüstəmov Baloğlan Əmrah oğlu -Azərbaycan GLKİ Culfa rayon komitəsinin birinci katibi
25. Rüstəmov Seyran Abazər oğlu -Ordubad rayonu, kolxozda hesabayıcı
26. Təhməzov Qulu Mərdan oğlu -Şərur rayonu kənd təsərrüfatı şöbəsinin aqronomu
27. Fətullayev Fətulla Əli oğlu -Naxçıvan rayonu Cəhri kənd sovetinin sədri

**SSSR Ali Soveti Rəyasət
Heyətinin sədri:**

N.Şvenik

**SSSR Ali Soveti Rəyasət
Heyətinin katibi:**

A.Qorkin

*Moskva, Kreml
27 may 1949-cu il*

NAHXIVAN MUXTAR 40 RESPUBLİKASI

1924-1964

ПРОТОКОЛ № 27

Заседания БЮРО Нахичеванского Обкома
КП Азербайджана

5 октября 1964 года.

(Протокол № 27)

Председательствовал т. ИБРАГИМОВ Г.Х.

Присутствовали: члены Бюро Обкома партии тов. тов.

АЛИЕВА С.А., АЛЕКПЕРОВ И.С., БЕЛОВ С.А.,
ВЕКИЛОВ Т.Б., ИСМАИЛОВ Р.А., КУРБАНОВ Г.Г.,
МАМЕДОВ М.Г.

Кандидаты в члены Бюро тов. тов. ЗАМАНОВ А.М.,
ФАРАДЖЕВА М.Г.

Члены Обкома партии тт Ахвердиев А., Багиров И., Велиев А.,
Ибрагимов Г., Казиев Г., Караев Э.,
Кязумов К., Ордуханов А., Сулейманов С.,

Зав.отделом сельского хозяйства
Нахичеванского Обкома партии т. Кулиев А.,

Председатель Комитета Совета
Министров Нахичеванской АССР
по радиовещанию и телевидению т. Бабаев С.,

Председатель Верховного Суда
Нахичеванской АССР т. Сеидов Г.

§ I.- О проведении празднования 40-й
годовщины Нахичеванской АССР

(т. Ибрагимов Г.)

Выступили: тт Белов С., Бабаев С., Исмаилов Р.,
Ибрагимов Г. Алиева С., Курбанов Г.

1. Провести празднование 40-й годовщины Нахичеванской АССР 15-16 октября 1964 года.

2. Торжественное собрание Нахичеванского Обкома КП Азербайджана и Верховного Совета Нахичеванской АССР, посвящённое 40-летию автономной республики, провести 15 октября 1964 года в здании Государственного театра.

Докладчиком на торжественном собрании утвердить первого секретаря Нахичеванского Обкома КП Азербайджана т. Ибрагимова Г.Х.

3. Пригласить на собрание членов, кандидатов в члены Обкома, членов ревизионной комиссии областной партийной организации, депутатов Верховного Совета СССР, Азербайджанской ССР и Нахичеванской АССР, министров и приравненных к ним руководящих работников, секретарей парткомов, председателей городских и районных Исполкомов депутатов трудящихся, начальников производственных управлений, руководящих профсоюзных и комсомольских работников, руководителей крупных колхозов, совхозов, предприятий и учреждений, передовиков промышленности, строительства, сельского хозяйства, всего 500 человек.

4. Организовать 16 октября 1964 года на республиканском стадионе митинг трудящихся Города Нахичевани, посвящённый 40-й годовщине Нахичеванской АССР.

Ответственность за организацию митинга возложить на секретаря Обкома партии т. Курбанова Г.Г.

5. Организовать 16 октября 1964 года приём, посвящённый 40-й годовщине автономной республики.

Ответственность за организацию приёма возложить на Совет Министров Нахичеванской АССР.

СЕКРЕТ
ОБКОМА КП АЗЕРБАЙДЖАНА

Г. Ибрагимов

Г. ИБРАГИМОВ.

**Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi bürosunun
1964-cü il 5 oktyabr tarixli iclasının 27 nömrəli prtokolundan**

ÇIXARIŞ

§ 1 - Naxçıvan MSSR-in 40 illiyinin keçirilməsi haqqında

1. Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi 1964-cü il oktyabrın 15-16-da keçirilsin;
2. Muxtar respublikanın 40 illiyinə həsr olunmuş Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin mərasimi 1964-cü il oktyabrın 15-də Dövlət teatr binasında keçirilsin;
3. İclasa Vilayət Komitəsinin üzvləri və üzvlüyünə namizədlər, bölgə partiya təşkilatı təftiş komissiyasının üzvləri, SSSR, Azərbaycan SSR və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin deputatları, nazirləri və rəhbər işçiləri, partiya komitəsi katibləri, şəhər və rayon idarəedici komitələrinin sədrləri, istehsal idarələrinin rəisləri, həmkarlar ittifaqı və komsomol işçilərinin rəhbərləri, böyük kolxoz, sovxoz müəssisələrinin rəhbərləri, sənaye, tikinti, kənd təsərrüfatı qabaqcılları olmaqla 600 nəfər dəvət edilsin.
4. 1964-cü il oktyabrın 16-da respublika stadionunda Naxçıvan MSSR-in 40 illiyinə həsr olunmuş Naxçıvan şəhər zəhmətkeşlərinin mitinqi təşkil edilsin.
5. 1964-cü il oktyabrın 16-da muxtar respublikanın 40 illiyinə həsr olunmuş qəbul təşkil edilsin.

**Azərbaycan KP
Naxçıvan Vilayət
Komitəsinin katibi:**

H.İBRAHİMOV

Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi ilə əlaqədar
TƏDBİRLƏR PLANI

No	Tədbirin adı	İcra müddəti
1.	Bakı şəhərində Naxçıvan MSSR-in ədəbiyyat və incəsənət günlərinin keçirilməsinə hazırlıq işlərinin aparılması, 25 avqustdan 10 sentyabradək hazırlığa baxışın təşkili	1964-cü il sentyabrın 1-dək
2.	“Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi” ilə bağlı kitabların nəşr olunması	1964-cü il avqustun 1-dək
3.	“Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi” bülleteninin nəşr olunması	1964-cü il avqustun 1-dək
4.	40 illiyə həsr olunan albomun hazırlanması (100-150 ədəd)	1964-cü il sentyabrın 1-dək
5.	“Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi” nişanlarının (1000 ədəd) hazırlanması	1964-cü il avqustun 1-dək
6.	Muxtar respublikanın görüntülərindən ibarət açıqcanın hazırlanması (500 ədəd)	1964-cü il sentyabrın 1-dək
7.	Lenin adına parkda sənaye və tikinti işçilərinin Şərəf lövhəsi, Sabir adına parkda isə kənd təsərrüfatı işçilərinin yeni Şərəf lövhəsi tərtib edilsin	1964-cü il sentyabrın 1-dək
8.	İstehsalat idarələrinin işlərini əks etdirən lövhələr hazırlansın və onlar hər bir rayonda uyğun yerdə quraşdırılsın	1964-cü il iyulun 15-dək
9.	Pambıqçılıq və tütünçülük briqadalarında, eləcə də bütün heyvandarlıq fermalarında göstəricilərdən ibarət lövhələr təşkil olunsun	1964-cü il iyulun 15-dək
10.	1964-cü ildə kolxoz və sovxoz idarə binaları yanında lövhələr təşkil olunsun	1964-cü il iyulun 15-dək

№	Tədbirin adı	İcra müddəti
11.	Ölkəşünaslıq muzeyində bütün tikinti və təmir işləri başa çatdırılsın, bir və ya iki otaqda respublikanın kənd təsərrüfatının, sənaye və tikinti məmulatlarının sərgisi təşkil edilsin, eləcə də bu otaqlarda xalq təsərrüfatının yüksəlişini əks etdirən diaqram və afişalar vurulsun	1964-cü il sentyabrın 20-dək
12.	Naxçıvan MSSR-in 40 illiyinə həsr olunan məqalələr hazırlansın: a) “Pravda” və “Bakı fəhləsi” qəzetləri və “Azərbaycan Kommunisti” jurnalı üçün Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi; b) “Kommunist” qəzeti üçün (Azərbaycan dilində) Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədri; c) “Azərbaycan qadını” və “Veçerniy Baku” jurnalları üçün Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri; d) “Kommunist” və “Vişka” qəzeti üçün Vilayət Partiya Komitəsinin ikinci katibi	1964-cü il avqustun 15-dək
13.	Culfa, Ordubad, Şahbuz və Şərurda Naxçıvan MSSR-in 40 illiyinə həsr olunan təntənəli yığıncaqlar hazırlansın və keçirilsin	1964-cü il sentyabrın 14-dən 20-dək
14.	Azərbaycan KP MK-ya muxtar respublikanın qabaqcıl insanların mükafatlandırılması haqqında təklif təqdim edilsin: Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Fəxri Fərmanları üçün - 70 nəfər, Azərbaycan SSR fəxri adları üçün - 12 nəfər	1964-cü il avqustun 1-dək
15.	100 nəfərin Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin Fəxri fərmanı ilə, 40 nəfərin isə fəxri ad ilə mükafatlandırılması haqqında tövsiyələr hazırlansın və təsdiq üçün Vilayət Partiya Komitəsi Bürosuna təqdim edilsin	1964-cü il avqustun 1-dək

№	Tədbirin adı	İcra müddəti
16.	Stadionda mitinq təşkil edilsin və mitinqə dəvət edilənlərin siyahısı tərtib edilsin, 5 şəxsin çıxışı hazırlansın, afişa, şüarların mətn və siyahısı hazırlansın və təşkilatlara verilsin. Həmin afişa və şüarlar ilə mitinq iştirakçılarının stadionna gəlişi təmin edilsin. Cəmi 3000 nəfər dəvət edilsin və mitinqdən sonra stadionda idman təntənəsi təşkil edilsin	1964-cü il sentyabrın 1-dək
17.	Respublikanın 40 illiyi ilə əlaqədar qəbulun keçirilməsi üçün hazırlıq işləri aparılsın: a) qəbul iştirakçılarının siyahısı tərtib edilsin - 250 nəfər b) menyu təşkil edilsin c) banketin keçirilməsi üçün yer hazırlansın d) qəbulun aparılma planı hazırlansın	1964-cü il sentyabrın 1-dək
18.	Təntənəyə gələn qonaqlara mədəni xidmət planı tərtib edilsin. Hər bir qonağa məsuliyyətli yoldaş təhkim edilsin. Ekskursiya, konsert, kinofilm seansları və s. təşkil edilsin. Nümayəndələrə xidmət üçün minik avtomobilləri ayrılınsın	1964-cü il sentyabrın 1-dək
19.	Şəhərin tərtibat planı tərtib edilsin	1964-cü il sentyabrın 1-dək
20.	Təntənəyə gələn deleqasiya üzvləri üçün 40 dəst hədiyyə hazırlansın	1964-cü il sentyabrın 15-dək
21.	Təntənəyə müxtəlif şərab məmulatları, konservləri verilsin. “Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi” yazısı ilə qənnadı məmulatlarının buraxılışı Xalq Təsərrüfatı Soveti ilə razılaşdırılınsın	1964-cü il
22.	Təntənə günlərində muxtar respublikada ictimai asayişin təminatı üzrə tədbirlər planı hazırlansın və 1 sentyabra qədər baxılmaq üçün yubiley komissiyasına təqdim edilsin	1964-cü il sentyabrın 20-dən 30-dək

№	Tədbirin adı	İcra müddəti
23.	Obyektlərin istismara təhvilə üçün tikintinin başa çatdırılması təmin edilsin: -Dövlət dram teatri -Kinoteatr -Stadion -Univermaq -Mehmanxananın təmiri -Məktəb və vərəm dispanseri -Azərbaycan küçəsinin bərpası və təmiri -Nizami prospekti -Yeni vağzal yolu -Mərkəzi meydanın bərpası -Culfada mədəniyyət evi və Ordubadda kinoteatr, Zabitlər küçəsi və evinin bərpası -Şəhər işıqlandırılmasının başa çatdırılması -Naxçıvan şəhərində kanalizasiya sisteminin istismara verilməsi	avqustun 1-dək avqustun 1-dək sentyabrın 15-dək sentyabrın 20-dək avqustun 15-dək iyulun 10-dək avqustun 10-dək sentyabrın 1-dək sentyabrın 15-dək iyulun 15-dək oktyabrın 15-dək sentyabrın 20-dək avqustun 10-dək
24.	Təntənəyə gələn nümayəndələrə göstərilməsi üçün aşağıdakı kolxoz, sovxoz, müəssisə, idarə, obyekt və sahələrdə abadlaşma aparılsın və istehsal yaxşılaşdırılsın: Mebel fabriki, Badamlı zavodu, Konserv zavodu, Duz mədəni, İpəkçilik fabriki, Ət kombinatı, Tikiş fabriki, Ölkəşünaslıq muzeyi, Möminə Xatın türbəsi, Naxçıvan internat məktəbi, Radiozavod, Gümüşlü mədəni. Sovxozlar - Dəstə və M.Hüseynzadə adına sovxoz Kolxozlar - C.M.Quluzadə adına Naxçıvan idarəsi, C.Cabbarlı adına Culfa idarəsi, A.Aslanov adına Şərur istehsalat idarəsi Respublika kitabxanası, Vərəm dispanseri, 1 və 7 Nöli məktəblər, internat məktəbi	1964-cü il sentyabrın 15-dək

Принято 15 июня 1964 г. прот. № 16, § 5

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

БЮРО НАХИЧЕВАНСКОГО ОБКОМА КОМПАРТИИ АЗЕРБАЙДЖАНА

О плане подготовки и проведения дней литературы и искусства Нахичеванской АССР в г. Баку, посвященных 40-летию автономной республики

1. В основном одобрить представленный Идеологическим отделом Обкома партии, Министерством культуры Нахичеванской АССР и Нахичеванским отделением Союза писателей Азербайджана план подготовки и проведения дней литературы и искусства в г. Баку, посвященных 40-летию Нахичеванской АССР. (Прилагается)

2. Поручить Министерству культуры Нахичеванской АССР и Нахичеванскому отделению Союза писателей Азербайджана обеспечить завершение всех подготовительных работ к проведению дней литературы и искусства, посвященных 40-летию Нахичеванской АССР в г. Баку до 1 сентября 1964 года.

3. Поручить т. т. Алиевой С. А. и Курбанову К. Г. согласовать с Министерством культуры Азербайджанской ССР вопросы, связанные с оказанием помощи работниками искусства Азербайджана, в порядке шефства, для подготовки ^{к фестивалю в г. Баку} художественной самодеятельности Нахичеванской АССР.

4. Поручить Идеологическому отделу Обкома партии установить строгий контроль за ходом подготовки к проведению дней литературы и искусства Нахичеванской АССР в городе Баку.

СЕКРЕТ
БЮРО НАХИЧЕВАНСКОГО
ОБКОМА КП АЗЕРБАЙДЖАНА

T. Aliyeva

Г. КУРБАНОВ

**Azərbaycan Kommunist Partiyası Naxçıvan
Vilayət Komitəsi Bürosunun**

Q Ə R A R I

**Bakı şəhərində muxtar respublikanın 40 illiyinə həsr olunan
Naxçıvan MSSR ədəbiyyat və incəsənət günlərinin hazırlanması və
keçirilməsi haqqında**

1. Vilayət Partiya Komitəsinin İdeoloji şöbəsindən, Naxçıvan MSSR Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı Naxçıvan şöbəsi tərəfindən təqdim olunan Bakı şəhərində muxtar respublikanın 40 illiyinə həsr olunan Naxçıvan MSSR-in ədəbiyyat və incəsənət günlərinin keçirilməsi və hazırlanması planı təsdiq edilsin.

2. Naxçıvan MSSR Mədəniyyət Nazirliyinə və Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı Naxçıvan şöbəsinə tapşırılsın ki, Bakı şəhərində Naxçıvan MSSR-in 40 illiyinə həsr olunan ədəbiyyat və incəsənət günlərinin keçirilməsinə hazırlıq işlərinin 1964-cü il sentyabrın 1-dək başa çatmasını təmin etsin.

3. S.Ə.Əliyeva və K.H.Qurbanova tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR-in bədii özfəaliyyətinin Bakı şəhərində çıxışa hazırlığını və Azərbaycan incəsənət işçilərinə kömək göstərilməsi ilə bağlı məsələləri Azərbaycan SSR Mədəniyyət Nazirliyi ilə razılaşırsın.

4. Vilayət Partiya Komitəsinin İdeoloji şöbəsinə tapşırılsın ki, Bakı şəhərində Naxçıvan MSSR ədəbiyyat və incəsənət günlərinin keçirilməsinə hazırlığın gedişinə nəzarəti təmin etsin.

**Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət
Komitəsinin katibi:**

H.İBRAHİMOV

15 iyun 1964-cü il

AZƏRBAYCAN KP NAXÇIVAN VİLAYƏT KOMİTƏSİNİN, NAXÇIVAN MSSR ALİ SOVETİNİN NAXÇIVAN MSSR-İN 40 İLLİYİNƏ HƏSR OLUNMUŞ İCLASI

Qədim Naxçıvan torpağı bayram şənliyinə qərq olmuşdur. Respublikanın bərəkətli torpaqları, gur çayları, aydın səması və əməksevər adamları muxtar respublikanın təşkil olunmasının 40 illiyini qeyd edirlər. Muxtar respublikanın paytaxtı bayram libası geymişdir. Yenidən istifadəyə verilmiş dram teatrın binası qarşısındakı mərkəzi meydan xüsusi bəzənmişdir. Teatra ilk dəfə gələnlər Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin muxtar respublikanın 40 illiyinə həsr olunmuş təntənəli iclasının iştirakçılarıdır. İclas teatrın gözəl və geniş salonunda keçirilir. Bura Naxçıvanın şanlı pambıqçılarının, tütünçülərinin, üzümçülərinin, heyvandarlarının və hələ 40 il bundan qabaq özünün sənaye müəssisələri olmayan respublika gənc fəhlə sinfinin, ziyalıların, partiya, sovet, həmkarlar ittifaqı və komsomol təşkilatlarının nümayəndələri gəlmişlər.

Təntənəli iclasın rəyasət heyətində Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi V.Y.Axundov, Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin sədri Ə.N.Əlixanov, Sovet İttifaqı KP MK Zaqafqaziya bürosu sədrinin müavini O.D.Qotsiridze, Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi H.X.İbrahimov, Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri S.A.Əliyeva, Muxtar Respublika Nazirlər Sovetinin sədri R.Ə.İsmayılov, Gürcüstan KP Acarıstan Vilayət Komitəsinin birinci katibi A.D.Txilaşvili, Dağıstan Vilayət Partiya Komitəsinin katibi Ş.Ə.İsmayılov, Bakı zəhmətkeşlərinin nümayəndələri, Sumqayıtın, Azərbaycanın digər şəhər və rayonlarının nümayəndələri, vilayət partiya komitəsi, Ali Sovetin Rəyasət Heyəti və Muxtar Respublika Nazirlər Sovetinin rəhbər işçiləri, dövlətə kənd təsərrüfatı məhsulları satışı planlarını vaxtından əvvəl yerinə yetirmiş kolxozların sədrləri və başqaları əyləşmişlər.

Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri S.A.Əliyeva təntənəli iclası açdı və qısaca olaraq muxtar respublika zəhmətkeşlərinin əziz bayrama necə hazırlaşdıqlarından danışdı.

“Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi haqqında” məruzə etmək üçün söz Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi H.X.İbrahimova verildi. Sonra So-

vet İttifaqı KP MK Zaqafqaziya bürosu sədrinin müavini Qotsiridze, Gürcüstan KP Acarıstan Vilayət Komitəsinin birinci katibi A.D.Txilaşvili, Dağıstan Vilayət Partiya Komitəsinin katibi Ş.Ə.İsmayılov, Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun rektoru, professor İ.Ə. İbrahimov çıxış etdilər.

Təntənəli iclasda muxtar respublikanın zəhmətkeşlərini Zaqafqaziya sərhəd qoşunları dairəsinin komandiri general-mayor V.A.Matrosov sərhəd döyüşçüləri adından, Sumqayıt Şəhər Partiya Komitəsinin katibi R.H.Məmmədzadə respublikamızın kimyaçıları adından salamladı.

Təntənəli iclasın iştirakçıları Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi V.Y.Axundovun nitqini böyük diqqətlə dinlədilər. O, Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin, Respublika Nazirlər Sovetinin və Respublika Ali Sovetinin Rəyasət Heyyətinin adından və onların tapşırığı ilə Azərbaycanın bütün zəhmətkeşləri adından təntənəli iclasda iştirak edənləri və onların şəxsində Naxçıvan Muxtar Respublikasının bütün zəhmətkeşlərini böyük bayram münasibətilə təbrik etdi. Natiq xüsusilə Naxçıvanın kəndlərində baş vermiş yeniliklərdən, bərəkətli torpaqlarına bolluq gətirən texnikadan, suvarma tədbirlərindən danışdı. O, qəhrəmanların, sənaye və kənd təsərrüfatı sahələrində fədakar əmək göstərən adamların adlarını çəkdi. Axundov Azərbaycanlı qadınların əməyindən, təsərrüfat və mədəni quruculuq sahəsində iştirakından danışdı. Muxtar respublika zəhmətkeşlərini yubiley münasibətilə bir daha təbrik edərək Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin, Respublika Ali Soveti Rəyasət Heyyətinin və Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin təbrik məktubunu oxudu.

Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi H.X.İbrahimov muxtar respublikanın şanlı bayramına gəlmiş qardaş respublikaların, Azərbaycan şəhər və rayonlarının nümayəndələrinə bir daha minnətdarlığını bildirərək dedi ki, Naxçıvan MSSR zəhmətkeşləri muxtar respublikanın iqtisadiyyatını və mədəniyyətini daha da inkişaf etdirməyə ruhlanacaq və onların bu sahədəki nailiyyətləri artacaqdır.

Təntənəli iclas bağlı elan edildi. Həmin günün axşamı təntənəli iclasın iştirakçıları üçün Bakı və Naxçıvan şəhər incəsənət ustalarının iştirakı ilə geniş konsert verildi.

*“Şərq Qapısı” qəzeti,
15 oktyabr 1964-cü il*

NAXÇIVAN ŞƏHƏR ZƏHMƏTKEŞLƏRİNİN MUXTAR RESPUBLİKANIN 40 İLLİYİNƏ HƏSR EDİLMİŞ TƏNTƏNƏLİ MITİNQİ

Bir neçə gündür ki, Naxçıvan şəhəri bayram libası geymişdir. Küçələr və meydançalar dövlət bayraqları, al-əlvən transparantlar və rəngbərəng lentlərlə bəzədilmişdir.

Oktyabrın 18-də bayram şənlikləri mərkəzi respublika stadionunda davam edirdi. Minlərlə naxçıvanlı muxtar respublikanın 40 illiyinə həsr edilmiş mitinqdə iştirak etmək üçün buraya toplaşmışdır.

Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi V.Y.Axundov, Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin sədri Ə.N.Əlixanov, Sovet İttifaqı KP MK Zaqafqaziya Bürosu sədrinin müavini O.D.Qotsiridze, Naxçıvan MSSR partiya və sovet təşkilatlarının rəhbərləri, qardaş Gürcüstan, Dağıstan zəhmətkeşlərinin, respublika paytaxtı Bakının, Azərbaycanın şəhər və rayonlarının nümayəndələri mərkəzi tribunada idilər.

Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi H.X.İbrahimov şəhər zəhmətkeşlərinin mitinqini açdı. O, muxtar respublika zəhmətkeşlərinin özlərinin şanlı yubileyini fərəhli nailiyyətlərlə qarşıladıklarını qeyd etdi.

Mitinqdə Naxçıvan Tikinti İdarəsi suvaqçılar briqadasının başçısı Zalo Rzaev zəhmətkeşlər, Naxçıvan şəhərindən Ü.Hacıbəyov adına məktəbin 10-cu sinif şagirdi Flora Qurbanova və internat məktəbin müəllimi Lətifə Kələntərli Naxçıvan MSSR-də xalq maarifinin inkişafından, Naxçıvan duz mədəninə mühəndisi, Azərbaycan SSR-in əməkdar mühəndisi Nikolay Altuxov duz istehsalından danışdılar. Sonra mitinqdə Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi V.Y.Axundov çıxış etdi.

O, Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsi, Respublika Ali Sovetinin Rəyasət Heyyyəti və Naxçıvan Soveti adından Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi münasibətilə mitinq iştirakçılarını təbrik etdi. Qeyd etdi ki, 40 il tarixdə çox böyük müddət deyildir, lakin bu illər ərzində çox iş görülmüş və keçmişdə feodal patriarxal münasibətlərin iztirablarına düşər olan Naxçıvan inkişaf etmiş, sənayesi və mexanikləşdirilmiş kənd təsərrüfatı və yüksək mədəniyyəti olan respublikaya çevrilmişdir. Sonra Naxçıvan torpağının Azərbaycan respublikasına və ölkəmizə verdiyi görkəmli elm adamları və yazıçılar haqqında danışaraq Yusif Məmmədəliyevin, Məmməd Səid Ordubadinin, Cəlil Məmmədquluzadənin, Hüseyn Cavidin və Azərbaycan xalqının fəxri olan digər alimlərin adlarını çəkdi. Natiq göstərdi ki, Azərbaycanın xalq yazıçılarından Süleyman Rəhimov, Mirzə İbrahimov, yazıçı Əli Vəliyev və başqaları Nax-

çıvanda çalışaraq buranın adamlarının özlərinin gözəl əsərlərinin qəhrəmanları kimi qələmə almışlar. Natiq qeyd etdi ki, Naxçıvan MSSR-in zəhmətkeşləri ilə birlikdə bütün Azərbaycan xalqı, həmçinin Vətənimizin digər qardaş xalqları muxtar respublikanın yubileyini qeyd edirlər.

V.Y.Axundov sonra muxtar respublikanın qarşısında duran mühüm vəzi-fələrdən danışdı. O, göstərdi ki, respublikada kənd təsərrüfatının intensiv inkişaf etdirilməsindəki işləri hələ kifayətləndirici hesab etmək olmaz. Axundov imkanlardan geniş istifadə etmək, əkinçilik mədəniyyətini artırmaq, iqtisadi cəhətdən geri qalan kolxozları qabaqcıllara çatdırmaq, muxtar respublikanın ərazisində olan faydalı qazıntılardan səmərəli istifadə etmək, əmək məhsuldarlığını artırmaq, əsaslı tikintidə işləri yaxşılaşdırmaq haqqında ətraflı danışdı.

Zəhmətkeşlərin ümumşəhər mitinqi bağlı elan edildi. Stadionun yaşıl meydanında artistlərin, bədii özfəaliyyət dərnəkləri üzvlərinin iştirakı ilə geniş proqramda konsert verildi.

*“Şərq qapısı” qəzeti,
20 oktyabr 1964-cü il*

NAXÇIVAN MUXTAR RESPUBLİKASI 1924-1974

AZƏRBAYCAN KOMMUNİST PARTİYASI MƏRKƏZİ KOMİTƏSİNƏ

9 fevral 1974-cü ildə Naxçıvan MSSR yaranmasının 50 ili tamam olur. Muxtar respublikanın yaranmasının 50 illiyinə hazırlıq ilə əlaqədar Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi Sizdən aşağıdakı məsələlərə baxmağınızı və razılaşmağınızı xahiş edir:

Tarixi və sovet hakimiyyəti illərində təsərrüfat və mədəniyyət quruculuğunda nail olunan uğurları əks etdirən “Naxçıvan-50 il” kitabının nəşr olunması.

“Almanax” kitabının və Naxçıvan MSSR-də yaşayan Yazıçılar İttifaqı üzvlərinin müxtəlif əsərlərinin nəşr olunması.

50 illik yubiley ərəfəsində Bakı şəhərində Naxçıvan MSSR ədəbiyyat və incəsənət günlərinin keçirilməsi.

Muxtar respublikanın xalq təsərrüfatı və mədəni quruculuq inkişafını əks etdirən “Naxçıvan MSSR-50 il” adlı qısametrajlı kinofilmin çəkilişi.

Döş nişanı və “Naxçıvan MSSR-50 il” yubiley medalının hazırlanması və verilməsi.

**Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət
Komitəsinin katibi:**

A.HÜSEYNOV

Naxçıvan şəhəri,
6 fevral 1973-cü il

**Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının
50 illiyi haqqında**

**AZƏRBAYCAN KOMMUNİST PARTİYASI MƏRKƏZİ
KOMİTƏSİ BÜROSUNUN**

Q Ə R A R I

1. Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının yaranmasının 50 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında təklifi qəbul edilsin. Yubiley tədbirləri 1974-cü ilin may ayında keçirilsin.

2. Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinə tapşırılsın ki, Vilayət Partiya Komitəsi və Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti ilə birlikdə muxtar respublika iqtisadiyyatının və mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi məsələlərinə baxsın və təklifləri Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinə təqdim etsin.

3. Azərbaycan SSR Maliyyə Nazirliyinə tapşırılsın ki, 1974-cü ildə muxtar respublika şəhər və rayonlarının abadlığına əlavə vəsaitin ayrılması haqqında məsələyə, eləcə də yubiley təntənəsi və digər tədbirlərin keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər layihəsinə baxsın.

4. Nəşriyyat, poliqrafiya və kitab nəşri üzrə aşağıdakı işlər Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti Dövlət Komitəsində, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasında və Azərbaycan Kommunist partiyası MK nəzdində Partiya Tarix İnstitutunda hazırlansın və yubiley üçün göndərilsin:

- Tarixə, muxtar respublikanın təsərrüfat və mədəniyyət quruculuğunda nail olduğu uğurlara həsr olunan “Naxçıvan MSSR-50 il” kitabı, hər birində 5 çap vərəqi ilə Azərbaycan və rus dillərində;

- “Almanax” – Naxçıvan yazıçılarının əsərlərinin məcmuəsi: Azərbaycan dilində (10 çap vərəqi), rus dilində (5 çap vərəqi);

- Muxtar respublika yazıçılarının kitabları, Azərbaycan dilində 8 adla, 40 çap vərəqi;

- Nəğmələrin məcmuəsi – muxtar respublika şairlərinin dostluq və qardaşlıq haqqında, əmək insanları haqqında şeirləri, Azərbaycan dilində 5 çap vərəqi;

- Şərur rayonunun “Sovet” qabaqcıl kolxozu haqqında xülasə, hər birində 6 çap vərəqi ilə Azərbaycan və rus dillərində;

- “Naxçıvan MSSR – 50: sovet illəri ərzində” foto-albom, hər birində 3 çap vərəqi ilə Azərbaycan və rus dillərində, eləcə də muxtar respublika haqqında açıqca.

5. Azərbaycan SSR Mədəniyyət Nazirliyi döş nişanı və “Naxçıvan MSSR – 50 il” yubiley medalını hazırlasın.

6. Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti və Kinematoqrafiya üzrə Dövlət Komitəsinə tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR-ə həsr olunan sənədli film hazırlasın.

7. Naxçıvan və Dağlıq Qarabağ vilayət komitələrinə, Bakı və Gəncə şəhər partiya komitələrinə, Azərbaycan SSR Mədəniyyət Nazirliyinə tapşırılsın ki, 1974-cü ildə Bakı, DQMV və Gəncə şəhərlərində Naxçıvan MSSR-in ədəbiyyat və incəsənət günləri keçirsin.

**Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin
birinci katibi:**

HEYDƏR ƏLİYEV

Bakı şəhəri, 28 avqust 1973-cü il

**Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi
Bürosunun 25 iyul 1973-cü il tarixdə keçirilən
iclasının 63 nömrəli protokolundan**

ÇIXARIŞ

**Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının
50 illiyinə hazırlıq haqqında**

1.Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə hazırlığa dair tədbirlər planı təsdiq olunsun (əlavə olunur).

2.Naxçıvan şəhər komitəsi və Azərbaycan KP rayon komitələrinə, şəhər və rayon xalq deputatlar soveti icraiyyə komitələrinə, Azərbaycan LKGİ Naxçıvan Vilayət Komitəsinə, nazirliklərə və idarələrə tapşırılsın ki, göstərilən tədbirlər müzakirə olunsun, onların yerinə yetirilməsi təmin edilsin. 1973-cü il sentyabrın 10-da və dekabrın 10-da görülən işlər haqqında Vilayət Partiya Komitəsinə məlumat verilsin.

3.Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinin hazırlanması və keçirilməsi ilə bağlı aşağıdakı tərkibdən ibarət komissiya yaradılsın:

A.A.Hüseynov -Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi (sədr)

M.İ.Radayev -Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin ikinci katibi

Y.M.Nəbiyev -Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədri

S.A.Əliyeva -Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri

R.S.Qazıbəyov -Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibi

A.M.Seyidov -Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini

V.R.Cəlilov -Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti sədrinin müavini

V.H.Hüseynov -Azərbaycan LKGİ Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi

- V.H.Bağirov -“Şər qapısı” vilayət qəzetinin redaktoru
- İ.V.Kryajev -91111 nömrəli hərbi hissənin komandiri
- V.P.Kaledin -Naxçıvan Sərhəd Dəstəsinin rəisi
- Ə.M.Bayramov -Naxçıvan şəhər Xalq Deputatlar Soveti İcraiyyə Komitəsinin sədri
- İ.S.Ələkbərov -Azərbaycan KP Naxçıvan şəhər Komitəsinin birinci katibi
- H.M.İbrahimov -Naxçıvan MSSR mədəniyyət naziri

4. C.Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin, Naxçıvan MSSR Ali Soveti və Nazirlər Sovetinin Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə həsr olunmuş təntənəli iclası keçirilsin. Məruzəçi Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibi A.A.Hüseynov təsdiq olunsun.

5. Naxçıvan MSSR mədəniyyət nazirinə tapşırılsın ki, qısa müddət ərzində Dövlət Teatrının, Dövlət Ansamblının, “Yallı” ansamblının və incəsənət özfəaliyyət kollektivlərinin repertuarlarını müəyyənləşdirsin.

6. Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinə tapşırılsın ki:

- yubiley gününə qədər C.Məmmədquluzadə adına Dövlət Musiqili Dram Teatrının, tarix və ədəbiyyat muzeylərinin əsaslı təmirinin başa çatdırılmasına dair konkret tədbirlər görsün;

-Sərgi pavilyonunun tikintisi başa çatdırılsın;

-Naxçıvan MSSR-in 50 illik yubileyinin keçirilməsi ilə bağlı vəzifələr üçün vəsait ayrılınsın.

**Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət
Komitəsinin katibi:**

A.HÜSEYNOV

Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi
Bürosunun 25 iyul 1973-cü il tarixdə
keçirilən iclasının 63 nömrəli protokolu ilə
təsdiq edilmişdir.

Naxçıvan MSSR-in 50 illik yubileyi ilə bağlı

TƏDBİRLƏR PLANI

No	Tədbirlərin adı	İcra müddəti	İcraya məsul
1.	Müəssisələrdə, zavodlarda, fabriklərdə, kolxozlarda, sovxozlarda, təşkilatlarda, təhsil müəssisələrində Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə həsr edilmiş mühazirələrin, məruzələrin oxunması və müsahibələrin verilməsinin təşkil edilməsi	İyul, 1973-cü il Yanvar, 1974-cü il	Vilayət Partiya Komitəsinin təbliğat və təşviqat şöbəsi, Azərbaycan KP şəhər və rayon komitələri
2.	Mühazirələrin, məruzələrin və müsahibələrin nümunəvi formasının hazırlanması və partiya komitələrinə göndərilməsi	1973-cü il avqustun 1-dək	Vilayət Partiya Komitəsinin təbliğat və təşviqat şöbəsi
3.	Plan və öhdəliklərin vaxtından əvvəl yerinə yetirilməsi üçün muxtar respublikanın müəssisələrində, kolxozlarda və sovxozlarda Naxçıvan MSSR-in 50 illiyi şərəfinə yarışın təşkil edilməsi	İyul, 1973-cü il	Azərbaycan KP Vilayət Komitəsi və rayon komitələri, Vilayət Partiya Komitələrinin kənd təsərrüfatı, sənaye və nəqliyyat şöbələri
4.	Rus və Azərbaycan dillərində fotoşəkillərdən ibarət "Naxçıvan MSSR 50 il" kitabının hazırlanması	1973-cü ilin dekabr ayına qədər	Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibliyi

No	Tədbirlərin adı	İcra müddəti	İcraya məsul
5.	Naxçıvan yazıçılarının əsərlərindən ibarət toplunun (Azərbaycan və rus dillərində) nəşr olunması: Xankəndi, Gəncə və Bakı şəhərində Naxçıvan MSSR ədəbiyyat və incəsənət günlərinin keçirilməsi	1973-cü il dekabrın 1-dək 1973- cü il sentyabrın 1-dək	Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi, Naxçıvan MSSR Mədəniyyət Nazirliyi, “Bilik” cəmiyyətinin Naxçıvan şöbəsi, Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı Naxçıvan şöbəsi,
6.	Bakı şəhərində keçiriləcək Naxçıvan MSSR incəsənət və ədəbiyyat günlərinin planının hazırlanması və Vilayət Partiya Komitəsinin Bürosunda baxılması	1973- cü il sentyabrın 1-dək	Vilayət Partiya Komitəsinin təbliğat və təşviqat şöbəsi, Naxçıvan MSSR Mədəniyyət Nazirliyi, Yazıçılar İttifaqı
7.	Muxtar respublika ziyalılarının ən yaxşı nümayəndələrini, sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat qabaqcıllarını Azərbaycan SSR Ali Soveti və Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət heyətinin fəxri fərmanı ilə təltif olunmağa təqdim edilməsi	1973-cü il dekabrın 1-dək	Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin şöbələri, şəhər və rayon partiya komitələri
8.	Müəssisələrdə, kolxozlarda, sovxozlarda, mədəni-maarif müəssisələrində Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə həsr olunmuş stendlər, sərgilər, fotomontajlar təşkil edilməsi	1973-cü il oktyabrın 1-dək	Mədəniyyət Nazirliyi, şəhər və rayon partiya komitələri, ilk partiya təşkilatları

No	Tədbirlərin adı	İcra müddəti	İcraya məsul
9.	Respublika fotosərgisi və diaqramlarının təşkil edilməsi: a) “Naxçıvan MSSR 50 il” mövzusunda Tarix Muzeyində b) “Naxçıvan MSSR-də xalq maarifinin inkişafı” mövzusunda maarif işçiləri evində c) “Naxçıvan MSSR-də Səhiyyə” sanitar-maarif evində	1973-cü il fevralın 1-dək	Vilayət Partiya Komitəsinin təbliğat və təşviqat şöbəsi, Naxçıvan MSSR Maarif, Mədəniyyət və Səhiyyə Nazirlikləri
10.	Sənaye müəssisələrindən birinə, bir kolxoza və bir məktəbə “Naxçıvan MSSR-in 50 illiyi” adının verilməsi	1973-cü il fevralın 1-dək	Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti, şəhər və rayon icraiyyə komitələri
11.	Bütün şəhər, rayon mərkəzlərində, qəsəbə, kənd, idarə və müəssisələrdə, kolxoz və sovxozlarda abadlıq və sanitariya üzrə aylıqların keçirilməsi	yanvar-fevral 1974-cü il	Şəhər, rayon, qəsəbə, kənd xalq deputatlar soveti icraiyyə komitələri, Səhiyyə Nazirliyi
12.	“Şərq qapısı” və rayon qəzetlərində vaxtaşırı Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə həsr olunan məqalələrin dərc edilməsi, yubiley günündə isə qəzetin xüsusi nömrəsinin buraxılması	1973-cü ilin iyul ayından 1974-cü ilin fevral ayına qədər	“Şərq qapısı” qəzeti, rayon qəzetlərinin redaksiyaları
13.	Televiziya və radio ilə 50 il ərzində muxtar respublikanın nailiyyətləri haqqında, sənaye, kolxoz istehsalatı qabaqcılları haqqında xüsusi verilişlərin təşkil edilməsi	1973-cü ilin iyulundan 1974-cü ilin fevral ayına qədər	Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin Televiziya və Radio Verilişləri üzrə Dövlət Komitəsi
14.	Muxtar respublikanın 50 illiyinə həsr edilmiş bədii özfəaliyyət kollektivlərinin çıxışları, estafetlər, idman oyunları, yarışlar keçirmək üçün konkret planın hazırlanması	Yanvar, 1974-cü il	Naxçıvan MSSR Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan LKGİ Vilayət Komitəsi, Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti nəzdində İdman Komitəsi

№	Tədbirlərin adı	İcra müddəti	İcraya məsul
15.	Yubiley gününə qədər İttifaq binasının, dəmir beton məmulatları zavodunun, Sədərək sovxozunda şərabçılıq zavodunun və M.S.Ordu-badi adına sovxozda şərab zavodunun, Culfa rayon Yaycı kəndində 1000 yerlik məktəbin, ümumi sahəsi 32 min metr olan yaşayış evlərinin tikintisinin başa çatdırılması və istismara verilməsi, Şərur rayonu və Culfa şəhərinin kanalizasiya, eləcə də Naxçıvan şəhərində kanalizasiya sisteminin bərpa olunmasının başa çatdırılması	1974-cü il dekabrın 31-dək	Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti, Kommunal Təsərrüfat Nazirliyi, Naxçıvan Xalq Deputatları Soveti şəhər və rayon icraiyyə komitələri, 5 №-li Tikinti Tresti
16.	Muxtar respublikanın 50 illiyi ilə əlaqədar şəhər və rayon mərkəzlərinin abadlaşdırılması ilə bağlı şəhər və rayon icraiyyə komitələri tərəfindən əlavə tədbirlərin həyata keçirilməsi	1974-cü il avqustun 15-dək	Vilayət Partiya Komitəsinin sənaye və nəqliyyat şöbəsi, şəhər və rayon xalq deputatları soveti icraiyyə komitələri
17.	Yubiley gününə qədər üzərində "Naxçıvan MSSR 50 il" yazısı olan bloknotların, qovluqların, şokalad qutularının, stolüstü yubiley medallarının, döş nişanlarının hazırlanması, eləcə də Naxçıvan Şərab Trestinin məmulatlarının üzərində "Naxçıvan MSSR 50 il" etiketlərinin yazılmasının təşkil edilməsi	1974-cü il yanvarın 1-dək	Vilayət Partiya Komitəsinin təbliğat və təşviqat, sənaye və nəqliyyat şöbələri

No	Tədbirlərin adı	İcra müddəti	İcraya məsul
18.	Naxçıvan şəhərində SSRİ xalqlarının dostluğuna həsr edilmiş müşavirənin keçirilməsi	Yanvar, 1974-cü il	Vilayət Partiya Komitəsinin təbliğat və təşviqat şöbəsi
19.	Bütün rayon mərkəzlərində Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə həsr olunan təntənəli yığıncaqların keçirilməsi	Yanvar, 1974-cü il	Vilayət Partiya Komitəsinin təbliğat və təşviqat şöbəsi
20.	Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi, Ali Soveti və Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti tərəfindən yubiley iclasının keçirilməsi. Yubiley yığıncağında iştirak etmək üçün qardaş respublikaların və vilayətlərin nümayəndələrinin dəvət edilməsi, yubileyə həsr edilmiş yığıncağın iştirakçıları üçün böyük bayram konsertinin hazırlanması və Azərbaycan SSR-nin görkəmli incəsənət ustalarının dəvət edilməsi	9 fevral 1974-cü il	Vilayət partiya komitəsinin katibliyi, Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti və Ali Soveti Rəyasət heyəti, Naxçıvan MSSR Mədəniyyət Nazirliyi
21.	Yubiley günlərində Naxçıvan şəhərinin zəhmətkeşləri və Naxçıvan qarnizon hissəsinin nümayəndələrinin birgə nümayiş və mitinqinin keçirilməsi	Fevral, 1974-cü il	Təbliğat və təşviqat şöbəsi, İdman Komitəsi, respublikanın Hərbi Komissarlığı

**Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi Bürosunun
2 sentyabr 1974-cü il tarixli iclasının 14 nömrəli protokolundan**

ÇIXARIŞ

**Bakı, Gəncə və Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin şəhərlərində
Naxçıvan günlərinin keçirilməsi haqqında**

1. “Naxçıvan MSSR-nin 50 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” Azərbaycan KP MK-nın 1973-ci il 28 avqust tarixli qərarına uyğun olaraq Bakı, Gəncə və Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin şəhərlərində Naxçıvan günləri keçirilsin.

2. Bakı, Gəncə və Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin şəhərlərində Naxçıvan günlərinin keçirilməsində iştirak etmək üçün nümayəndə heyətinin tərkibi təsdiq edilsin.

Azərbaycanın KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin katibi R.S.Qazıbəyov nümayəndə heyətinin rəhbəri seçilsin.

**Azərbaycanın KP Naxçıvan
Vilayət Komitəsinin katibi:**

A.HÜSEYNOV

**Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının
Xalqlar dostluğu ordeni ilə təltif edilməsi haqqında**

SSRİ ALİ SOVETİ RƏYASƏT HEYƏTİNİN

FƏRMANI

Sovet xalqlarının mehriban dostluğunun və əməkdaşlığının möhkəmləndirilməsində Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin zəhmətkeşlərinin böyük xidmətlərinə, iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni quruculuqda böyük müvəffəqiyyətlərinə görə və Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqının 50 illiyi münasibətilə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Xalqlar dostluğu ordeni ilə təltif edilsin.

**SSRİ Ali Soveti Rəyasət
Heyətinin Sədri:**

N. PODQORNI

**SSRİ Ali Soveti Rəyasət
Heyətinin Katibi:**

M.GEORQADZE

*Moskva, Kreml
29 dekabr 1972-ci il*

Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının bayrağında Xalqlar dostluğu ordeni

Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Sovetinin təntənəli iclası

Sovet xalqlarının mehriban dostluğunun və əməkdaşlığının möhkəmləndirilməsində böyük xidmətlərinə, iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni quruculuqda böyük müvəffəqiyyətlərinə görə və Sovet Sosialist Respublikası İttifaqının əlli illiyi münasibətilə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Xalqlar dostluğu ordeni ilə təltif edilmişdir. Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına Vətənin yüksək mükafatının təqdim edilməsi münasibətilə fevralın 21-də C.Məmmədquluzadə adına Musiqili Dram Teatrında Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin və Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Sovetinin birgə təntənəli iclası oldu.

Sovet İKP MK üzvü, Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi H.Ə.Əliyev, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi A.A.Hüseynov, Sovet İKP MK-nın bölmə müdiri L.N.Puqaçov, Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri S.A.Əliyeva, Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Nazirlər Sovetinin sədri J.M.Nəbiyev, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsi bürosunun üzvləri və büro üzvlüyünə namizədlər, Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Soveti Rəyasət Heyətinin üzvləri, istehsalat qabaqcılları, mədəniyyət xadimləri təntənəli iclasın rəyasət heyətində əyləşmişdilər.

İclası Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Soveti Rəyasət heyətinin sədri S.A.Əliyeva açdı.

Salona toplaşanlar tərəfindən səmimi qarşılanan Sovet İKP MK üzvü, Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi H.Ə.Əliyevə söz verildi.

Sonra Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi A.A.Hüseynov çıxış etdi.

Muxtar respublikanın fəhlələri adından Naxçıvan tütün fermentasiya zavodunun ustası Z.M.Qasimov, kolxozçular adından Naxçıvan rayonundakı kolxozun pambıqçılar manqabaşçısı L.M.Babayeva, ziyalılar adından Ordubad şəhərindəki 1 nömrəli məktəbin müəllimi, Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Sovetinin deputatı Ə.H.İsgəndərova, inşaatçılar adından Arpaçay Su Tikintisi İdarəsinin fəhləsi İ.K.Neypokoyev, tələbələr adından Naxçıvan Pedaqoji İnstitutunun tələbəsi H.Ş.Möhsünov çıxış etdi.

*Naxçıvan MSSR-ə Xalqlar dostluğu ordeninin verilməsi münasibətilə
təntənəli iclasın rəyasət heyəti
21 fevral 1974-cü il*

Çıxışlardan sonra Naxçıvanın gəncləri təbil və şeypurların sədaları altında salona daxil oldular. Salonda əyləşənlər onları alqışlarla qarşıladılar. Onlar öz babalarını, ata-analarını, böyük qardaş və bacılarını yüksək mükafat münasibətilə şeirlərlə səmimi təbrik etdilər.

Təntənəli iclas bağlı elan olundu. Sonra iclasın iştirakçıları üçün böyük bayram konserti verildi. Konsertdə Bakının və Naxçıvanın incəsənət ustaları, Naxçıvan bədii özfəaliyyət kollektivləri iştirak etdilər.

*“Şərq qapısı” qəzeti,
22 fevral 1974-cü il*

**Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və Naxçıvan MSSR
Ali Sovetinin birgə təntənəli iclasında Azərbaycan KP MK-nın
birinci katibi Heydər Əliyevin**

ÇIXIŞI

Əziz yoldaşlar!

Bu gün Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası və bütün Azərbaycan zəhmətkeşlərinin həyatında böyük və fərəhli bir gündür. Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına Vətənin yüksək mükafatı – Xalqlar dostluğu ordeni təqdim edilir.

Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin, Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqı Ali Sovetinin Rəyasət Heyətinin və Nazirlər Soveti adından, Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsi, Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti və Nazirlər Sovetinin adından sizi və sizin şəxsinizdə respublikanın bütün zəhmətkeşlərini yüksək və layiqli mükafat münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edirəm.

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev çıxış edərkən
21 fevral 1974-cü il*

Yoldaşlar! Bundan sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasının şanlı bayrağında parlayacaq Xalqlar dostluğu ordeni SSRİ-nin yarıməsrlik yubileyinin bayram edildiyi günlərdə təsis olunmuşdur. Xalqlar dostluğu ordeni proletar beynəlmiləçiliyi prinsipləri ilə sıx birləşmiş xalqların həqiqi qardaşlığına, yoldaşcasına əməkdaşlığına və qarşılıqlı yardımına əsaslanan millətlərarası münasibətlərin yeni növünün yaranmasının rəmzidir.

Xalqların mehriban dostluğunun möhkəmləndirilməsinə, ümumittifaq iqtisadiyyatının yaranmasına və müvəffəqiyyətlə inkişaf etməsinə, əsaslı ictimai-siyasi dəyişikliklərin həyata keçirilməsinə ölkəmizin bütün millətləri və xalqları, hər bir müttəfiq, muxtar respublika, vilayət kömək etmişdir. Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası zəhmətkeşlərinin də bu böyük işdə sanballı payı vardır.

Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının Xalqlar dostluğu ordeni ilə təltif edilməsi xalqların dostluq və qardaşlığının möhkəmləndirilməsində respublika fəhlələrinin, kolxozçularının, ziyalılarının xidmətinə verilən yüksək və layiqli qiymətdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının zəhmətkeşləri bütün Azərbaycan xalqı ilə birlikdə şanlı inkişaf yolu keçmiş, iqtisadi, siyasi və mədəni tərəqqinin yüksək zirvələrinə qalxmışlar.

Bütün ölkə ilə birlikdə Naxçıvan da Böyük Vətən müharibəsi cəbhələrində Oktyabrın nailiyyətlərini qorumuşdur. Respublikanın minlərlə oğul və qızı döyüş meydanlarında böyük igidlik və qəhrəmanlıqlar göstərmişdir. Sizin şanlı həmyerlilərinizin – Sovet İttifaqı Qəhrəmanları Qəzənfər Əkbərovun, Abbas Quliyevin, Nəcəfqulu Rəfiyevin hünərləri xatirələrdə əbədi yaşayacaqdır. Buhenvald qəhrəmanı Əkbər Ağayev alovlu sovet vətənpərvərliyi və beynəlmiləçiliyi nümunələri göstərmişdir. Sovet partizanları qrupunun rəhbəri Əli Babayev faşizmə qarşı mübarizədə göstərdiyi mərdlik və igidliyə görə İtaliyanın yüksək hərbi mükafatına layiq görülmüşdür.

Naxçıvan torpağında əsaslı dəyişikliklər həyata keçirilmiş, iri sənaye müəssisələri tikilmiş, kolxoz və sovxozlar yaradılmış və möhkəmlənmiş, mədəni inqilab olmuşdur.

İndi iki gündə Naxçıvanda buraxılan məhsul bütün 1913-cü il ərzində istehsal edildiyi qədərdir. Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının təşkil edildiyi 1924-cü ildəkinə nisbətən sənaye istehsalının həcmi 150 dəfədən çox artmışdır. Keçən il respublikada elektrik enerjisi istehsalı müharibədən əvvəlki 1940-cı ildəkindən 183 dəfə çox olmuşdur. Məhlis, ipək, konserv istehsalı xeyli artmışdır.

Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının kənd təsərrüfatında böyük dəyişikliklər əmələ gəlmişdir. İrriqasiya sayəsində indi əkin sahəsinin 80 faizdən çoxunu suvarılan torpaqlar təşkil edir. Kolxoz və sovxozlar əla kənd təsərrüfatı texnikası ilə təchiz olunmuşlar. Naxçıvana göndərilmiş ilk traktor 1925-ci ildə respublika torpağında ilk şırım açmışdı. İndi isə Naxçıvan tarlalarında 1600-dən çox traktor, kombayn, pambıqyığan maşın və yük avtomobili, yüzlərlə başqa kənd təsərrüfatı maşını işləyir.

Naxçıvan diyarının kənd təsərrüfatı çoxsahəli olmuşdur. Kənd təsərrüfatı bitkilərinin və heyvandarlığın məhsuldarlığı xeyli yüksəlmişdir. Bunun əsasında kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı və dövlətə satışı getdikcə artır.

Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasında əsaslı iqtisadi dəyişikliklər zəminində əhalinin ictimai tərkibində mühüm dəyişikliklər baş vermişdir. Bu illər ərzində Azərbaycan fəhlə sinfinin tərkib hissəsi olan Naxçıvan fəhlə sinfi təşəkkül tapıb böyümüşdür. İndi respublikada fəhlə və qulluqçuların sayı 1940-cı ildəkindən beş dəfə çoxdur. Əmək coşğunluğu, yüksək siyasi şüurluq, vətənpərvərlik kimi keyfiyyətlər Azərbaycanın bütün fəhlə sinfi kimi, Naxçıvan fəhlələrinə də xasdır. Bu yüksək keyfiyyətlər kolxozçuların, yeni kəndin yeni insanların da fərqləndirici cəhətləridir.

Respublikada xalq ziyalılarının - müəllimlərin və həkimlərin, mühəndislərin və texniklərin, kənd təsərrüfatı mütəxəssislərinin, alimlərin, ədəbiyyat və incəsənət xadimlərinin böyük bir dəstəsi yetişmişdir.

Bütün Azərbaycanda olduğu kimi, Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasında da qadınların azadlığa çıxması, azərbaycanlı qadınların yeni cəmiyyətin azad, xoşbəxt qurucusuna çevrilməsidir. İndi Naxçıvanın on minlərlə qadını sənayedə və kənd təsərrüfatında, təhsil müəssisələrində, səhiyyə və mədəniyyət ocaqlarında səmərəli çalışır.

İnqilabdan əvvəl Naxçıvan diyarında 20 çarpayılıq bir xəstəxana, 5 həkim, 8 feldşer və 5 mamaça var idi. İndi isə respublikada onlarla müalicə-profilaktika və sanitariya-epidemioloji müəssisə, o cümlədən 2 min çarpayılıq xəstəxanalar, təqribən 300 nəfər həkim, 1600 nəfərə qədər orta ixtisas təhsilli tibb işçisi vardır.

Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Naxçıvan filialının təşkil edilməsi, Naxçıvan Pedaqoji İnstitutunun yaradılması Naxçıvan Respublikasının mədəni həyatında mühüm hadisə olmuşdur.

Respublikada bütün təhsil növləri ilə 70 mindən çox adam əhatə edilmişdir, yəni əhalinin hər üç nəfərindən biri təhsil alır. 220-dən çox gündüz və axşam ümumtəhsil məktəbi, politexnik və kənd təsərrüfatı texnikumları, tibb məktəbi müvəffəqiyyətlə işləyir.

Bu təntənəli gündə biz yeni dünya qurucularının bir neçə nəslini yetişdirib tərbiyə etmiş olan Naxçıvan məktəblərinin, onun diqqətəlayiq müəllimlərinin böyük xidmətlərini qeyd etmək istəyirik. Biz bütün həyatını, istedadını və bacarığını uşaqlara təhsil vermək kimi nəcib bir işə sərf etmiş qocaman müəllimlərdən Nazlı xanım Tahirovanın, Mircəfər Mirişlinin, Abbas Əsgərovun, Əli Qəmbərlinin, Tovuz Sadıqzadənin, Ramazan Əliyevin, Zülfüqar Hüseynovun, Şahhüseyn İsmayılovun və başqalarının adlarını dərin ehtiram və minnətdarlıq hissi ilə çəkirik. Məhz onların əməyi ilə minlərlə xalq təsərrüfatı və mədəniyyət işçiləri yetişdirilmişdir. Bu işçilər isə Naxçıvanı Vətənimizin Şərq hüdudlarında çiçəklənən diyara çevirmişlər.

Naxçıvanın bir çox oğul və qızları Bakıda və Azərbaycanın başqa şəhərlərində elm və mədəniyyət sahəsində səmərəli fəaliyyət göstərirlər. Sizin həmyerliləriniz Cəlil Məmmədquluzadənin, Məmməd Səid Ordubadinin, Hüseyn Cavidin, Yusif Məmmədəliyevin adları ilə bütün respublika fəxr edir. Azərbaycan ədəbiyyatının və mədəniyyətinin inkişafında onların xidməti olduqca böyükdür.

Sizin respublikanızın fəhlə sinfinin, kolxozçu kəndlilərinin, ziyalılarının xidmətləri böyükdür. Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublika zəhmətkeşlərinin 21 nəfər ən yaxşı nümayəndəsi Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adına layiq görülmüşdür. Naxçıvanın minlərlə oğul və qızı Vətənin orden və medalları ilə təltif edilmişdir. Respublika ziyalılarının ən yaxşı nümayəndələrinə fəxri adlar verilmişdir.

Naxçıvan duz mədəninin qazmaçısı, SSRİ Ali Sovetinin deputatı Sevindik Novruzov, Ordubad baramaaçan fabrikinin ustası Fatma Ağayeva, Culfa lokomotiv deposunun maşinisti Əbülfəz Cəfərov, Arpaçay Su Tikintisi İdarəsinin elektrik-çilingəri Aleksandr Birjukov, Naxçıvan tütün fermentasiya zavodunun fəhləsi Cavanşir Hüseynov, aqronom Məşdi Fərəcov, müəllimlərdən Adilə Mirişli və Vera Dankeviç, həkimlərdən Mehdi Bağırov, habelə bir çox başqaları doğma respublikanın və bütün ölkənin rifahı naminə yüksək məhsullar, fədakar əmək nümunəsi göstərirlər.

Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsi, Azərbaycan SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti və Nazirlər Soveti adından Naxçıvanın bütün şanlı əməkçilərinə səmimi təşəkkürümüzü bildirir və əziz yoldaşlar, sizə yeni böyük istehsalat müvəffəqiyyətləri, cansağlığı və şəxsi səadət arzulayıram.

Yoldaşlar! Bütün Azərbaycan zəhmətkeşləri kimi, Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublika zəhmətkeşləri də partiyanın XXIV qurultayının tarixi qərarlarını həyata keçirmək uğrunda mübarizədə yüksək siyasi şüurluluq və is-

tehsalat fəallığı göstərirlər.

Əziz yoldaşlar, icazə verin, Sovet İKP MK-nin, SSRİ Nazirlər Sovetinin Qırmızı bayrağı ilə muxtar respublikanın təltif edilməsi münasibətilə sizi səmimi-qəlbdən təbrik edirəm və yeni əmək müvəffəqiyyətləri arzulayım.

Cari beşillikdə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının kənd təsərrüfatı əməkçiləri də yaxşı nəticələr əldə etmişlər. 1971-1973-cü illərdə muxtar respublikada kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalı əvvəlki üç ilə nisbətən artmışdır. Kolxozçuların, sovxoz fəhlələrinin və kənd təsərrüfatı müəssisələrinin fədakar əməyi nəticəsində taxıl, pambıq, meyvə, barama, tərəvəz, tütün istehsalına və dövlətə satışına dair planlar artıqlaması ilə yerinə yetirilmişdir. Bir çox kənd təsərrüfatı bitkilərinin məhsuldarlığı artmış, mal-qaranın məhsuldarlığı yüksəlmiş, xüsusən süd sağımı çoxalmışdır.

1972-1973-cü illərin qış dövründə heyvandarlıq məhsulları istehsalının və tədarükünün artırılması uğrunda yarışda müvəffəqiyyətlərinə görə Ordubad rayonu, həmin rayondakı Həzi Aslanov adına kolxoz, Şərur rayonunun Frunze adına kolxozu, Şahbuz mal-qara kökəltmə məntəqəsi Azərbaycan KP MK-nin, Azərbaycan SSRİ Nazirlər Sovetinin, AHIŞ-in Qırmızı bayraqları ilə, Şərur rayonundakı SSRİ-nin 50 illiyi adına kolxoz, Ordubad rayonundakı M.F.Axundov adına kolxoz, Naxçıvan Kənd Təsərrüfatı Texnikumu isə SSRİ Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kənd Təsərrüfatı və Tədarük Fəhlə Qulluqçuları Həmkarlar İttifaqı Mərkəzi Komitəsinin Qırmızı bayraqları ilə təltif olunmuşlar.

İlin yekunlarına görə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının kənd təsərrüfatı işçilərindən 166 nəfəri, sənaye və tikinti işçilərindən 50 nəfəri SSRİ orden və medalları ilə təltif edilmişdir.

Biz təltif olunmuş bütün istehsalat qabaqcıllarını, kənd təsərrüfatı işçilərini ürəkdən təbrik edirik və əminik ki, onlar bundan sonra da daha yaxşı, daha məhsuldar işləyəcəklər.

Bu il elektrotexnika, kərpic zavodları, dəyirman kombinatı, quşçuluq fabriki, “Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 40 illiyi” sovxozunda şərab zavodu, habelə kənd təsərrüfatı obyektləri, çoxlu yaşayış evi, məktəblər və məktəbəqədər uşaq tərbiyə müəssisələri üçün binalar, kommunal, məişət və ticarət müəssisələri istifadəyə verilməlidir.

Arpaçay dəryacasının yaradılması çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Arpaçay dəryacası istifadəyə verildikdən sonra Şərur rayonunun və qismən Naxçıvan rayonunun kənd təsərrüfatının su təchizatı problemi həll edilərək, 46 min hektar torpağa su veriləcəkdir ki, bu da əkin sahələrinin əslində iki dəfə genişləndirilməsi deməkdir.

İnşaatçılar işlərin təşkilini qətiyyətlə yaxşılaşdırmalı, qüvvə və vəsaiti 1974-1975-ci illərin buraxılış obyektlərində cəmləşdirməli, boşdayanma hallarının aradan qaldırılmasına, tikinti texnikasından səmərəli istifadə edilməsinə nail olmalıdırlar. Eyni zamanda tikintilərin inşaat materialları ilə təchiz olunmasını yaxşılaşdırmaq, vaxtında maliyyə vəsaiti ayırmaq, quraşdırma işləri üçün avadanlıq göndərmək lazımdır.

Kənd təsərrüfatı əməkçiləri qarşısında yeni vəzifələr durur. Kənd təsərrüfatı məhsullarının əksəriyyətinin istehsalını xeyli artırmaq, dövlətə üzüm satışının 30 faiz, tütün satışının 26 faiz, ət və yumurta satışının 11 faiz, süd satışının 10 faiz artırılmasına nail olmaq lazımdır.

Yaz tarla işlərinə vaxtında və keyfiyyətlə hazırlaşmaq, texnikanın, təmirin, toxumun seçilib ayrılmasını, gübrə tədarük edilməsini, suvarma şəbəkələrinin təmizlənməsini sürətləndirmək lazımdır. Yaz əkininin tez və keyfiyyətlə keçirilməsi üçün hər cür tədbir görülməli, sonra isə əkinlərin becərilməsi və məhsul yığımı işlərinin də belə səviyyədə görülməsi təmin edilməlidir.

İstehsalın səmərəsini yüksəltmək, elmi-texniki tərəqqini tətbiq etmək, istehsalın təşkilini və idarə olunmasını təkmilləşdirmək sahəsində qarşıda xüsusilə böyük vəzifələr durur. Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə əzmlə nail olmaq, məhsulun keyfiyyətinin, əkinçilikdə və heyvandarlıqda məhsuldarlıq göstəricilərinin yaxşılaşdırılması uğrunda ardıcıl mübarizə aparmaq lazımdır.

Yanvar ayında və fevralın birinci yarısında ən yaxşı istehsalat kollektivlərinin, bir çox qabaqcılların işinin nəticələri göstərir ki, Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublika zəhmətkeşləri öz vədlərinə əməl edirlər. Naxçıvan tütün fermentasiya zavodunun kollektivi aylıq tapşırığın yerinə yetirildiyi haqqında hələ yanvarın 20-də raport vermişdir. Yanvarın 25-də ət-süd kombinatının əməkçiləri planı ödəmişlər. Onlardan bir gün sonra Ordubad baramaaçan fabriki yanvar planını yerinə yetirmişdir. Bütövlükdə muxtar respublika yanvar ayı tapşırığını vaxtından üç gün tez ödəmişdir.

Şübhə yoxdur ki, Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına Xalqlar dostluğu ordeninin təqdim edilməsi sizin respublikanızın fəhlələri, kolxozçuları, ziyalıları arasında yeni əmək coşğunluğuna və siyasi fəallığa səbəb olacaq və onlar 1974-cü ili yeni nailiyyətlərlə başa çatdıracaqlar.

Yoldaşlar! İcazə verin, SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanını oxuyum. *(Fərman oxunur)*

İcazə verin, Xalqlar dostluğu ordenini Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına təqdim edirəm.

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev Xalqlar dostluğu ordenini muxtar respublikanın bayrağına sancarkən
21 fevral 1974-cü il*

(Heydər Əliyev alqışlar altında Xalqlar dostluğu ordenini Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının bayrağına sancır. “Dostluq, dostluq, dostluq!” şüarları səslənir).

Yoldaşlar, bir daha sizə və sizin şəxsinizdə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının bütün zəhmətkeşlərinə yeni böyük müvəffəqiyyətlər, yeni nailiyyətlər, möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik arzulayıram.

İki ordenli Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası var olsun və çiçəklənsin!

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР

О награждении Нахичеванской Автономной Советской Социалистической Республики орденом Октябрьской Революции

За успехи, достигнутые в коммунистическом строительстве, и в связи с 50-летием со дня образования Нахичеванской АССР наградить НАХИЧЕВАНСКУЮ АВТОНОМНУЮ СОВЕТСКУЮ СОЦИАЛИСТИЧЕСКУЮ РЕСПУБЛИКУ орденом ОКТЯБРЬСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ.

Председатель Президиума
Верховного Совета СССР

Н.ПОДГОРНЫЙ.

Секретарь Президиума
Верховного Совета СССР

М.ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.

3 октября 1974 г.

№ 364-IX.

**Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının
Oktyabr İnkilabı ordeni ilə təltif edilməsi haqqında**

SSRİ ALİ SOVETİ RƏYASƏT HEYƏTİNİN

FƏRMANI

Kommunizm quruculuğunda qazandığı müvəffəqiyyətlərə görə və Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyi ilə əlaqədar olaraq Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Oktyabr İnkilabı ordeni ilə təltif edilsin.

**SSRİ Ali Soveti Rəyasət
Heyətinin Sədri:**

N. PODQORNI

**SSRİ Ali Soveti Rəyasət
Heyətinin Katibi:**

M.GEORQADZE

*Moskva, Kreml
3 oktyabr 1974-cü il*

*Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illik yubiley təntənələrində iştirak etmək üçün
Naxçıvana səfər edən Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyevin
Naxçıvan Dəmiryol vağzalında qarşılınması
1974-cü il*

*Naxçıvan Dəmiryol vağzalında Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi
Heydər Əliyevin qarşılınması
1974-cü il*

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyevin Naxçıvan Dəmiryol vağzalında qarşılanması
1974-cü il*

Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin təntənəli iclası

Çiçəklənən respublikaya çevrilmiş qədim Naxçıvan yarım əsr ərzində tanınmaz dərəcədə dəyişilmişdir. Qazandığı müvəffəqiyyətlərə görə və yaradılmasının 50 illiyi ilə əlaqədar olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikası Oktyabr inqilabı ordeni ilə təltif edilmişdir. Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 50 illiyi münasibətilə oktyabrın 4-də C.Məmmədquluzadə adına Musiqili Dram Teatrında Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin birgə təntənəli iclası oldu.

Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi H.Ə.Əliyev, Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri Q.Ə.Xəlilov, respublika Nazirlər Sovetinin sədri Ə.İ.İbrahimov, Bakı Şəhər Partiya Komitəsinin birinci katibi Ə.H.Kərimov, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi A.A.Hüseynov, Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri S.A.Əliyeva, Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədri Y.M.Nəbiyev, Qırmızı Bayraq ordenli Zaqafqaziya Sərhəd Dairəsi qoşunlarının rəisi general-mayor A.Q.Viktorov, Qırmızı Bayraq ordenli Zaqafqaziya Hərbi Dairəsi qoşunları komandanının müavini general-leytenant V.İ.Karpov, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsi bürosunun üzvləri və büro üzvlüyünə namizədlər, Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət heyətinin üzvləri, yubiley şənliklərində iştirak etmək üçün Naxçıvana gəlmiş nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri, istehsalat qabaqcılları, mədəniyyət və elm xadimləri təntənəli iclasın rəyasət heyətində əyləşmişdilər.

Təntənəli iclası giriş sözü ilə Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri S.A.Əliyeva açdı. Təntənəli marş sədalarının və iclas iştirakçılarının alqışları altında Naxçıvan Muxtar Respublikasının bayrağı, Sov.İKP MK-nın, SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin, SSRİ Nazirlər Sovetinin və ÜİHİMŞ-in Xatirə bayrağı, habelə 1973-cü ildə Ümumittifaq sosializm yarışında ən yüksək nəticələr əldə etdiyi üçün Naxçıvan MSSR-in layiq görüldüyü bayraq salona gətirildi.

Salondakılar tərəfindən səmimi qarşılanan Sov.İKP MK üzvü, Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi H.Ə.Əliyevə söz verildi. Heydər Əliyevin nitqi böyük diqqətlə dinlənildi və alqışlarla qarşılandı.

Sonra isə Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi A.A.Hüseynov, Bakı Partiya Komitəsinin birinci katibi Ə.H.Kərimov, Dağlıq Qarabağ Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi B.C.Gevorkov, Zəngilan, Cəbrayıl və Füzuli Rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi Q.Ş.Əhmədov, Qırmızı Bayraq ordenli Zaqafqaziya hərbi Dairəsi Qoşunları komandanının

müavini, general-leytenant B.İ.Karpov, Naxçıvan elektrik-quraşdırma idarəsinin quraşdırıcısı, SSRİ Ali Sovetinin deputatı Vaqif Talıbov, Şərur rayonundakı Arpaçay üzümçülük sovxozunun manqabaşçısı Nigar Cəfərova, Y.Məmmədəliyev adına Naxçıvan Pedaqoji İnstitutunun tələbəsi İradə Rzayeva, Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı Naxçıvan şöbəsinin məsul katibi Müzəffər Nəsirli çıxış etdi.

Çıxışlardan sonra salonda şeypur, təbil səsləri eşidildi. Gənclər təntənəli iclasın iştirakçılarını təbrik etməyə gəlmişdilər. Uşaqlar Vətəni tərənnüm edən şerlər dedilər.

Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədri Y.M.Nəbiyev iclası bağlayarkən Naxçıvan MSSR-nin yubileyi və Oktyabr İnqilabı ordeni ilə təltif edilməsi ilə əlaqədar olaraq Naxçıvan MSSR zəhmətkeşlərini səmimi təbrik etdikləri, onlara xoş arzularını bildirdikləri üçün natiqlərə Vilayət Partiya Komitəsi, respublika Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti və Nazirlər Soveti adından səmimi təşəkkür etdi. O, muxtar respublikanın bütün zəhmətkeşləri adından Sov.İKP Mərkəzi Komitəsini, SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyətini və SSRİ Nazirlər Sovetini, Azərbaycan SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyətini və Azərbaycan SSRİ hökumətini əmin etdi ki, özlərinin əməyinə verilmiş yüksək qiymətdən ruhlanan Naxçıvan MSSR fəhlə sinfi, kolxozçu kəndliləri və ziyalıları yeni müvəffəqiyyətlər qazanmaq üçün bütün qüvvələrini, səy və bacarıqlarını sərf edəcəklər. Təntənəli iclas bağlı elan edildi.

Təntənəli iclasın iştirakçıları üçün böyük bayram konserti verildi. Konsertdə Bakının və Naxçıvan MSSR-in incəsənət ustaları, Naxçıvan və sərhədçilərin bədii özfəaliyyət kollektivləri iştirak edirdilər.

*“Şərq qapısı” qəzeti,
5 oktyabr 1974-cü il*

**Naxçıvan MSSR-nin yaradılmasının 50 illiyinə
həsr edilmiş təntənəli iclasda Azərbaycan KP MK-nın
birinci katibi Heydər Əliyevin**

ÇIXIŞI

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının
50 illiyinə həsr olunmuş yığıncaqda çıxış edərkən
1974-cü il*

Əziz Yoldaşlar!

Bu gün Naxçıvanın, bütün Azərbaycanının zəhmətkeşləri böyük və nurlu bayramı - Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 50 illiyini təntənə ilə qeyd edirlər. Ölkəmizin bütün millətləri və xalqlarının mehriban, yekdil ailəsi bu əlamətdar yubiley günlərində bizim sevincimizə ürəkdən şərik olurlar. Buna görə də bütün respublikalar kimi, Naxçıvanın da yarım əsrlik yubileyi möhkəm qardaşlıq və dostluğun əhəmiyyətini bir daha böyük qüvvə ilə açıb göstərir.

Yoldaşlar, icazə verin, bu fərəhli gündə Sov.İKP Mərkəzi Komitəsi, SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti və SSRİ Nazirlər Soveti adından, habelə Azərbaycan KP MK, Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti və respublika

*Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə həsr olunmuş təntənəli iclasın rəyasət heyəti
4 oktyabr 1974-cü il*

Nazirlər Soveti adından sizin şəxsinizdə Naxçıvan zəhmətkeşlərini Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 50 illiyi, həmçinin ona fəxri mükafatın - Oktyabr inqilabı ordeninin verilməsi münasibəti ilə təbrik edirəm.

Yoldaşlar!

Naxçıvan yarım əsr ərzində böyük və şanlı yol keçibdir. 50 il tarixdə bir an kimidir. Lakin iqtisadi, ictimai, siyasi və mədəni tərəqqi pillələri ilə yüksəlişimizin hər ili on illərə bərabərdir. İndi Naxçıvan qabaqcıl sənaye, mexanikləşdirilmiş kənd təsərrüfatı, yüksək mədəniyyət respublikasıdır. Bu isə muxtar respublikanın, bütün Azərbaycanın fəhlə sinfi, kolxozçu kəndliləri və xalq ziyalılarının ilhamlı, yaradıcı əməyinin qanunauyğun bəhrəsidir.

Naxçıvanı, vaxtı ilə geri qalan bu diyarı vətənimizin cənub sərhədlərində çiçəklənən respublikaya çevirmiş Naxçıvan əməkçiləri bu gün hədsiz sevinir və fəxr edirlər ki, onların nəcib əməyinə yüksək qiymət verilmiş, Naxçıvan MSSR Oktyabr inqilabı ordeni ilə mükafatlandırılmışlar.

Yoldaşlar!

Naxçıvan MSSR-i tərəqqiyə çatdıran, azad və xoşbəxt həyata qovuşduran yol tarixin ağır sınaqlarından keçibdir. Naxçıvanın xalq kütlələri əsrlər boyu öz azadlıq və istiqlaliyyətini saysız-hesabsız yadelli istilaçılardan qoruyur, yerli zülm-

karlara qarşı inadlı mübarizə aparırdılar. Naxçıvanın əməkçi xalqı məşəqqət və məhrumiyyətlərlə dolu həyat sürürdü. Naxçıvan kəndliləri bir parça çörəyi qantər içində qazanırdılar, zəmiləri, bağları becərir, suvarma kanalları çəkirdilər. Naxçıvanın mahir ustaları Azərbaycan memarlığının qiymətli inciləri sayılan gözəl saraylar, məqbərələr tikirdilər, lakin bu sarayları və məqbərələri yaradanlar özləri sınıq-sökük daxmalarda yaşayırdılar. Naxçıvanın görkəmli mütəfəkkirləri Azərbaycan mədəniyyətini şöhrətləndirirdilər. Lakin bilik xəzinəsinin qapıları zəhmətkeşlərin üzünə bağlı idi.

Naxçıvan xalq kütlələri xanlara və bəylərə, xarici işğalçılara, onların əlaltıları olan daşnaklara qarşı fədakarlıqla, rəşadətlə mübarizə aparırdılar. Düşmənlər inqilab hərəkatının iştirakçılarna atəşlə, qılıncla divan tutur, Naxçıvanın sərvətlərini çapıb-talayır, şəhər və kəndlərini qan deryasında qərq edirdilər. Lakin mübarizə dayanmırdı. 1919-cu ilin yayında Ordubad, Şahbuz və Şərur zəhmətkeşləri müdaxiləçilərə, onların quyruğu olan burjua millətçilərinə qarşı qəti çıxış etdilər.

Naxçıvan ölkəsinin tarixən təşəkkül tapmış siyasi və coğrafi mövqeyi ona gətirib çıxardı ki, Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 1924-cü il 9 fevral tarixli dekreti ilə Naxçıvan ölkəsi Azərbaycan SSR tərkibində Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına çevrildi.

Bu gün, bu şənlik günündə Naxçıvanda zavodlar, elektrik stansiyaları tikən, kanallar çəkən, planları şərəflə, ləyaqətlə, əsil inqilabi coşqunluqla yerinə yetirən adamları böyük ehtiramla yada salırıq.

Böyük Vətən müharibəsinin ağır illərində digər əməkçilər kimi, Naxçıvan əməkçiləri də vətənimizin azadlıq və istiqlaliyyətini müdafiə etmək üçün ayağa qalxdılar. Onlar ağır döyüşlərdə rəşadətlə vuruşur, arxada fədakarlıqla işləyir, faşist işğalçıları üzərində qələbəni yaxınlaşdırmaq üçün qüvvələrini əsirgəməirdilər.

Naxçıvan MSSR-in oğul və qızlarının döyüş cəbhələrində göstərdiyi igidliklər qədirbilən nəsillərin xatirində əbədi yaşayacaqdır. Naxçıvanlı Sovet İttifaqı qəhrəmanlarının - Qəzənfər Əkbərovun, Abbas Quliyevin, Nəcəfqulu Rəfiyevin, Buhenvaldda gizli təşkilat rəhbərlərindən biri olan Əkbər Ağayevin adları əbədi şöhrət qazanmışdır.

Müharibədən sonrakı illərdə bütün Azərbaycan zəhmətkeşləri kimi, Naxçıvan zəhmətkeşləri də iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni inkişafın yeni zirvələrini fəth etdilər.

İnqilabdan əvvəl Naxçıvanda sənaye yox idi. İndi Naxçıvan MSSR-də böyük sənaye vardır və 60 növdən artıq sənaye məhsulu buraxılır. Sənaye istehsalının həcmi Naxçıvan MSSR-in yaradıldığı 1924-cü ildəkinə nisbətən 150 də-

fədən çox artmışdır. İndi Naxçıvan MSSR-də ən çoxu iki gün ərzində bütün 1913-cü ildəkindən artıq sənaye məhsulu buraxılır. 1973-cü ildə respublikada müharibədən əvvəlki 1940-cı ildə istehsal edildiyindən 183 dəfə çox elektrik enerjisi istehsal edilmişdir.

1923-cü ildə Naxçıvana ilk traktor göndərildi. İndi Naxçıvanın tarlalarında 1.600-dən artıq traktor, kombayn, pambıqyığan maşın, yük avtomobili, minlərlə digər maşınlar işləyir. Respublikanın kənd təsərrüfatı çoxsahəli, yüksək dərəcədə mexanikləşdirilmiş təsərrüfatdır. Suvarma, aqrotexnika, kənd təsərrüfatı istehsalının mexanikləşdirilməsi, elektrikləşdirilməsi və kimyalaşdırılması geniş miqyas almışdır.

Respublikanın mədəni həyatında heyrətamiz dəyişikliklər baş vermişdir. Keçmişə aid acınacaqlı bir fakt gətirmək istəyirəm: İnqilabdan əvvəl naxçıvanlıların hər 100 nəfərindən 98 nəfəri savadsız idi. İndi isə Naxçıvan MSSR-də müxtəlif təhsil növlərinə 70 mindən artıq adam cəlb olunmuşdur. Başqa sözlə desək, əhalinin hər üç nəfərdən biri təhsil alır. Naxçıvan Pedaqoji İnstitutunun açılması, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Naxçıvan elm mərkəzinin yaradılması respublikanın mədəni yüksəlişinə qayğı və diqqətin ifadəsidir.

Naxçıvanda yeni, xalq ziyalıları yetişmişdir. Burada minlərlə müəllim və həkim, mühəndis və texnik, kənd təsərrüfatı mütəxəssisi, alim, ədəbiyyat və incəsənət xadimi yaşayıb yaradır. Naxçıvanda boya-başa çatan bir çox istedadlı adamlar Azərbaycanda və ölkənin başqa yerlərində xalq təsərrüfatının müxtəlif sahələrində, elm və mədəniyyət ocaqlarında çalışırlar. Azərbaycan xalqı ədəbiyyat, elm və mədəniyyətimizin görkəmli naxçıvanlı nümayəndələri olan böyük maarifçi humanist Cə-

*Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə həsr olunmuş
təntənəli iclasın iştirakçıları
4 oktyabr 1974-cü il*

lil Məmmədquluzadə, Məmməd Səid Ordubadi, coşqun ilhamlı şair-dramaturq Hüseyn Cavid və görkəmli alim Yusif Məmmədəliyevlə haqlı olaraq fəxr edir.

Qadınların əsarətdən xilas edilməsi Azərbaycanda, o cümlədən Naxçıvan MSSR-də böyük nailiyyət oldu. İndi Naxçıvanda on minlərlə qadın xalq təsərrüfatının və mədəniyyətin bacarıqlı, fəal təşkilatçısı olmuşdur.

İndi Naxçıvan dinamik inkişaf edən çoxsahəli iqtisadiyyatı, inkişaf etmiş ictimai strukturu, yüksək səviyyəli maarif, səhiyyə və mədəniyyəti olan muxtar respublikadır.

Yoldaşlar, başlıcası isə odur ki, Naxçıvan diyarının əmək adamları öz torpağının, öz müqəddəratının əsil sahibidir.

Naxçıvanın minlərlə oğul və qızları orden və medallarla təltif edilmişdir. Zəhmətkeşlərin 21 nəfərinə Sosialist əməyi qəhrəmanı adı verilmişdir. Respublika ziyalılarının ən yaxşı nümayəndələri fəxri adlara layiq görülmüşdür.

İndi Azərbaycanın, Naxçıvan Muxtar Respublikasının fəhlə sinfinə, bütün zəhmətkeşlərinə öz işləri üçün yüksək məsuliyyət hissi, sözündə möhkəm durmaq, əmək fəallığı, mütəşəkkillik, yüksək siyasi şüur kimi nəcib keyfiyyətlər xasdır.

Yoldaşlar!

Naxçıvan MSSR zəhmətkeşləri iqtisadi və mədəni quruculuq sahəsində böyük müvəffəqiyyətlər qazanmışlar. Yeni sənaye müəssisələri, o cümlədən toxuculuq fabriki, alüminium qablar zavodu, dəmir-beton zavodunun birinci növbəsi, ilkin şərabçılıq zavodları işə salınmışdır. Dəyirman kombinatı, quşçuluq fabriki, Arpaçay su qovşağı və başqa obyektlər tikilməkdədir. Araz çayında su-elektrik stansiyasının və hidrotexniki qurğular kompleksinin tikilib istifadəyə verilməsi mühüm hadisə oldu.

Yeniliyin vüsəti müqayisədə aşkara çıxır. Bunu demək kifayətdir ki, tək-cə 1974-cü ildə Naxçıvan MSSR-də müharibədən əvvəlki dövrlərə nisbətən bir neçə dəfə çox əsaslı vəsait qoyulmuşdur.

Cari ildə də işlər pis getmir. Naxçıvan sənayesi doqquz aylıq tapşırığı vaxtından əvvəl yerinə yetirmişdir. İstifadəyə verilən əsas fondların həcmi xeyli çoxalmışdır. Biz cari ilin taxıl, pambıq, üzüm, barama, süd, yun və yumurta tədarükü planlarını vaxtından əvvəl yerinə yetirən kənd əməkçilərinin müvəffəqiyyətlərini razılıq hissi ilə qeyd edirik.

Respublikada yaşayış evləri və kommunal müəssisələri tikintisinin sürəti artır, yeni mədəniyyət sarayları və mədəniyyət evləri istifadəyə verilir, fəhlələrin əmək haqqı, kolxozçuların gəliri durmadan artır.

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev muxtar respublikanın bayrağına Oktyabr İnkilabı ordenini sancarkən
4 oktyabr 1974-cü il*

Yoldaşlar!

Naxçıvan zəhmətkeşləri üzümüzə gələn onuncu beşillikdə iqtisadi və ictimai inkişafın daha mürəkkəb problemlərini həll etməli olacaqlar. Sənayeni və kənd təsərrüfatını inkişaf etdirmək, xüsusən su təsərrüfatı qurğuları tikintisini genişləndirmək üçün böyük məbləğdə əsaslı vəsait ayrılması nəzərdə tutulmuşdur. Ən yeni texnikaya, mütərəqqi texnologiyaya əsaslanan bir sıra sənaye müəssisələri tikiləcəkdir. Su təsərrüfatı qurğuları tikintisi getdikcə genişlənəcəkdir. Naxçıvan çayında Vayxır dəryaçası yaradılacaq, Əlincəçay suvarma sistemi yenidən qurulacaq, Bənəniyar dəryaçası və bir sıra başqa iri obyektlər tikiləcəkdir. Muxtar respublikanın kənd təsərrüfatı daha yüksək səviyyəyə qalxacaqdır.

Yoldaşlar!

Çoxmillətli Azərbaycan özünün gözəl beynəlmiləçilik ənənələri ilə haqlı olaraq fəxr edir. Bu ənənələr sınaqlardan keçmiş və zənginləşmişdir. Xalqlar dostluğunun Naxçıvanda da dərin kökləri vardır. Qədim vaxtlardan burada azərbaycanlılar, ruslar və bir çox başqa xalqın nümayəndələri vahid, mehriban ailə kimi yaşayır və işləyirlər. Əlamətdardır ki, hələ keçən əsrin sonunda Naxçıvanın qabaqcıl ictimaiyyətinin təşəbbüsü ilə şəhərdə Aleksandr Sergeyeviç Puşkinin anadan olmasının 100 illiyi qeyd edilmiş, bir küçəyə böyük rus şairinin adı verilmişdi.

Əziz yoldaşlar!

SSRİ Ali Soveti Rəyasət heyətinin tapşırığı ilə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasına Oktyabr inqilabı ordenini təqdim etmək mənim üçün olduqca xoşdur.

İcazə verin, SSRİ Ali Soveti Rəyasət heyətinin fərmanını oxuyum (fərman oxunur).

Yoldaşlar! Bu gün Sovet Naxçıvanının qırmızı bayrağında Lenin ordeni və Xalqlar dostluğu ordeni ilə yanaşı Oktyabr inqilabı ordeni də parladı.

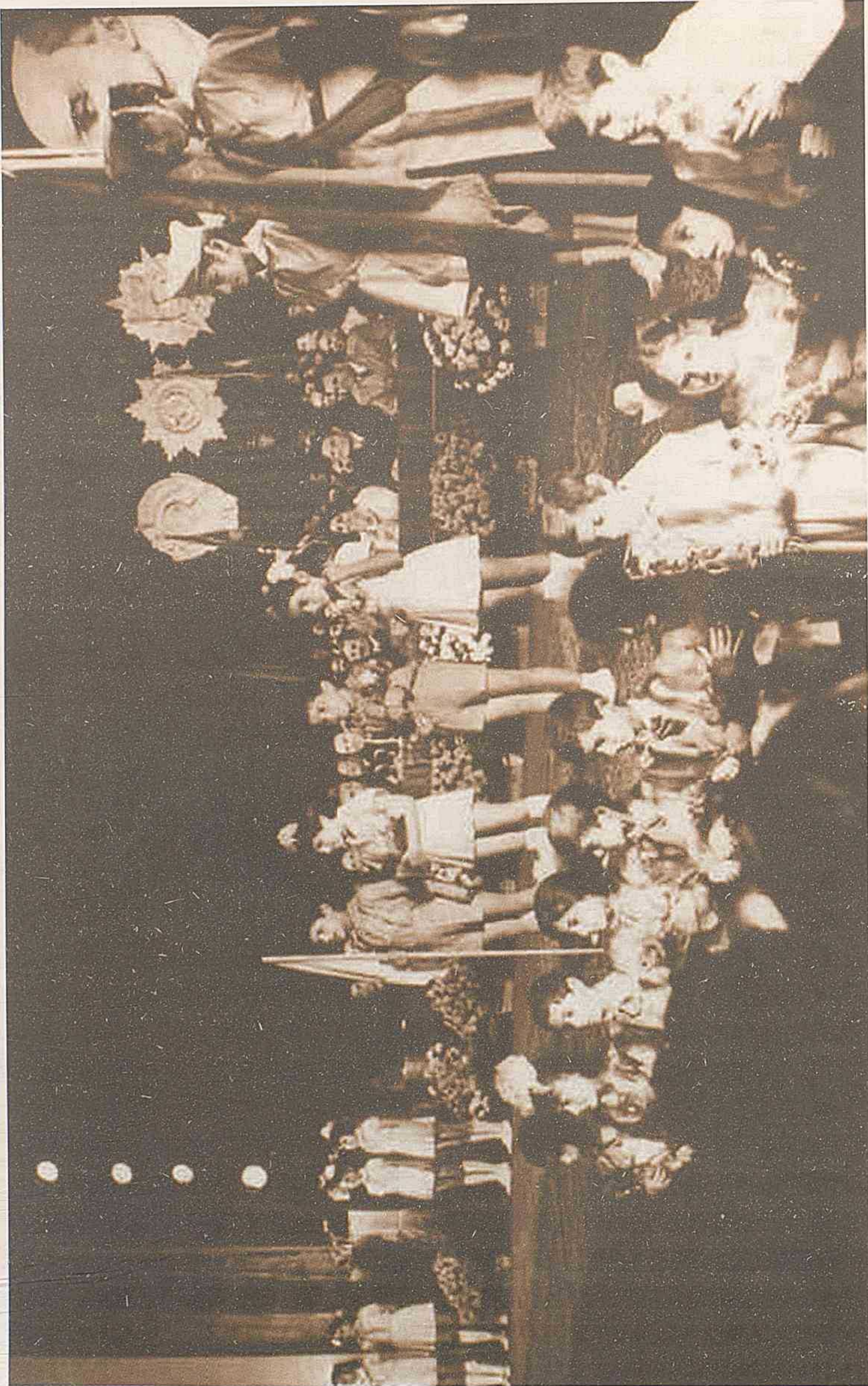
İcazə verin, Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsi, respublika Ali Sovetinin Rəyasət heyəti və Nazirlər Soveti adından sizi və sizin şəxsinizdə muxtar respublikanın bütün zəhmətkeşlərini Vətənin yüksək mükafatı münasibətilə bir daha səmimi təbrik edirəm.

Biz ürəkdən inanırıq ki, muxtar respublikanın fəhlə sinfi, kolxozçu kəndliləri və ziyalıları fədakar işləmək və siyasi fəallıq göstərməklə fəxri mükafata layiqincə cavab verəcəklər.

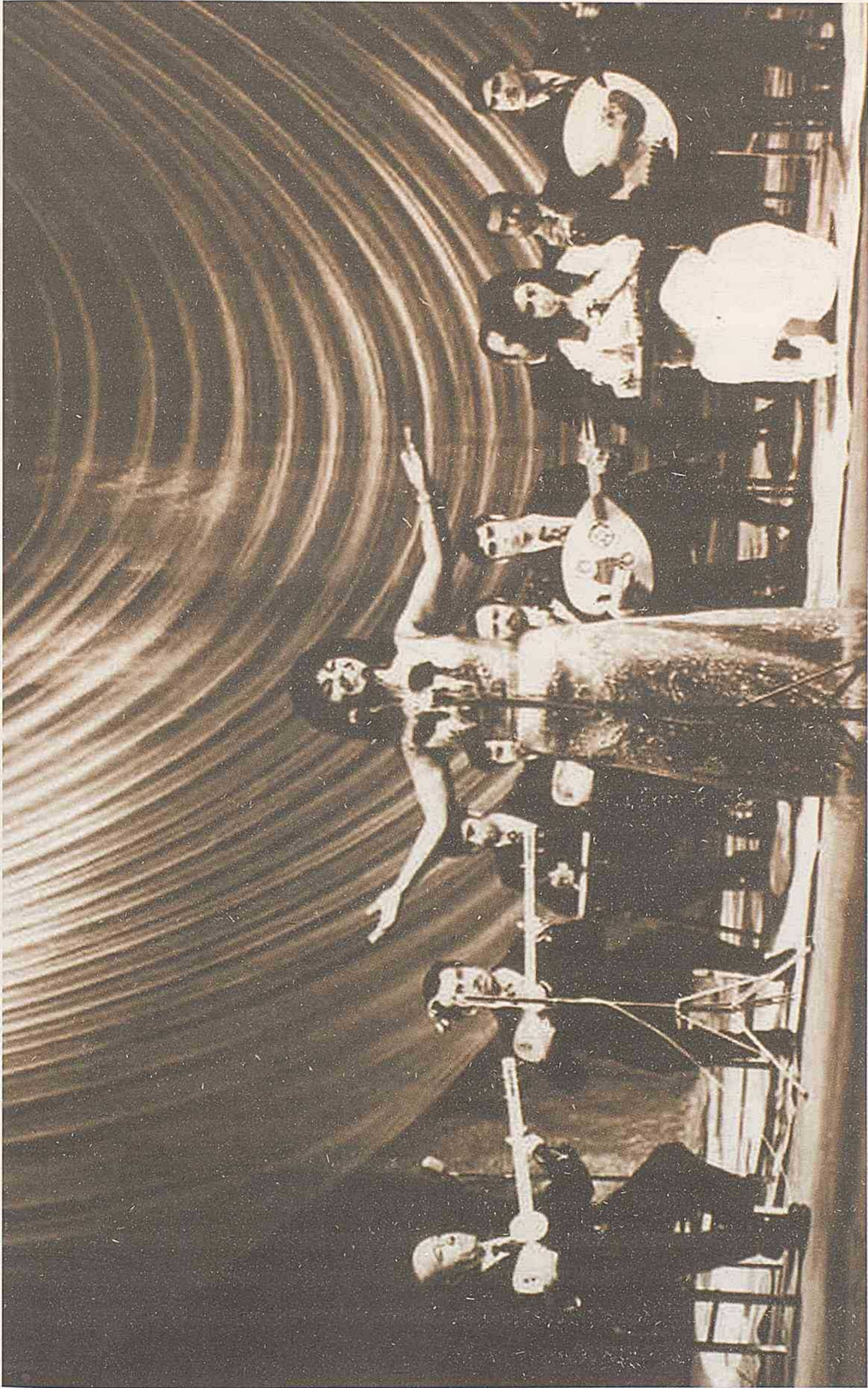
Yaşasın üç ordenli Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası!

*Naxçıvan MSSR-in 50 illiyinə həsr olunmuş təntənəli yığıncağın bədii hissəsi
4 oktyabr 1974-cü il*

*Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyinə həsr olunmuş təntənəli yığıncağın bədii hissəsi
4 oktyabr 1974-cü il*

*Zeynəb Xanlarova Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyinə həsr olunmuş təntənəli yığıncağın bədii hissəsində çıxış edərkən
4 oktyabr 1974-cü il*

*Rəşid Behbudov Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyinə həsr olunmuş təntənəli yığıncağın bədii hissəsində çıxış edərkən
4 oktyabr 1974-cü il*

NAXÇIVAN MSSR XALQ TƏSƏRRÜFATI NAILİYYƏTLƏRİ SƏRGİSİ

Muxtar respublikanın yarım əsrlik yubileyinin qeyd edildiyi günlərdə Naxçıvanda muxtar respublikanın xalq təsərrüfatı nailiyyətləri sərgisi açılmışdır. Sərginin açılışında Naxçıvan MSSR-in sənaye və kənd təsərrüfatı istehsalatının qabaqcılları, elm və mədəniyyət xadimləri, partiya və sovet işçiləri, habelə yubiley şənliklərinə gəlmiş nümayəndə heyətləri iştirak edirdilər.

Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev qırmızı lenti kəsdi.

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev
Xalq təsərrüfatı nailiyyətləri sərgisinin açılışını edərkən
1974-cü il*

Buraya toplaşanlar sərgi salonuna daxil oldular. Sərgidə Naxçıvan MSSR-in yarım əsrlik fəaliyyətindən bəhs edən çoxlu eksponat, stend və diaqram vardır.

Bir vaxt geridə qalan və unudulan Naxçıvan indi güclü sənayeyə və inkişaf etmiş kənd təsərrüfatına, qabaqcıl mədəniyyətə malik respublikaya çevrilmiş, Şərqi qapısında əsil mayak olmuşdur.

Sənaye istehsalının həcmi 1924-cü ildəkinə nisbətən 150 dəfədən çox artmışdır. Muxtar respublikanın sənayesi iki gündə bütün 1913-cü il ərzində istehsal edildiyindən çox məhsul istehsal edir. Hazırda muxtar respublikada 60 növdən çox

məhsul buraxan 30 sənaye müəssisəsi işləyir. Sərgidə filizçixarma sənayesi və yüngül sənaye məhsulları, tikinti materialları sənayesi məhsulları, Naxçıvan MSSR-də zəngin olan faydalı qazıntıların nümunələrinin kolleksiyası və bir çox digər eksponatlar nümayiş etdirilir.

Ekspozisiyada kənd təsərrüfatına mühüm yer verilmişdir. Stend və diaqramlar Naxçıvan MSSR-də kənd təsərrüfatı istehsalının necə intensivləşdirildiyini, kolxoz və sovxozlarda texnikadan, mineral gübrələrdən, əkin suyundan necə istifadə olunduğunu əyani şəkildə göstərir. Stendlərdə sarı tütün yarpaqları və şirəli üzüm salxımları, ağappaq pambıq qozası və sarı qarğıdalı qıçaları diqqəti özünə cəlb edir. Elə buradaca yeyinti məhsulları sənayesinin, emal müəssisələrinin buraxdığı məhsullar göstərilir. Bu məhsullar arasında ölkəmizin hüdudlarından kənarında məşhur olan Ordubad Aqrar-Sənaye Birliyinin konservləri, Culfa və Şərur müəssisələrində hazırlanan əla şərəblər, Şahbuzda çıxan “Badamlı” mineral suyu və bir çox başqa məhsullar vardır.

Alüminiumdan və şüşədən qurulmuş sərgi pavilyonunun binası inşaatçıların Naxçıvan MSSR zəhmətkeşlərinə bayram hədiyyəsidir. Azərbaycan Quraşdırma və Xüsusi Tikinti işləri trestinin Bakıdakı xüsusi quraşdırma idarəsinin kollektivi respublikada ilk dəfə olaraq Naxçıvanda yüngül millərdən ibarət konstruksiyadan istifadə etmişdir. Tikinti və bəzək materiallarından - mərmerdən, travertindən, şüşəprofiltdən və sairədən geniş istifadə olunmuşdur. Ümumi sahəsi 1.700 kvadratmetr olan bu binanın çoxunu sərgi salonu tutur.

Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi H.Ə.Əliyev sərginin ekspozisiyasının ideyasına, onun bir sıra eksponatlarına, layihəçilərin və inşaatçıların işinə yüksək qiymət verdi. O qeyd etdi ki, sərgi Naxçıvan MSSR zəhmətkeşlərinin nailiyyətlərini təbliğ etmək üçün səmərəli vasitəyə çevrilə bilər və çevrilməlidir.

*“Şərq qapısı” qəzeti
4 oktyabr 1974-cü il*

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev Xalq təsərrüfatı nailiyyətləri sərgisində
1974-cü il*

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının
50 illiyinə həsr olunmuş xalq təsərrüfatı nailiyyətləri sərgisində
1974-cü il*

Naxçıvan 1974-cü il

Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyinə həsr olunmuş yubiley tədbirinin iştirakçıları C.Məmmədquluzadə adına Ədəbiyyat Muzeyi ilə tanış olarkən 1974-cü il

*Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan şəhəri ilə tanış olarkən
1974-cü il*

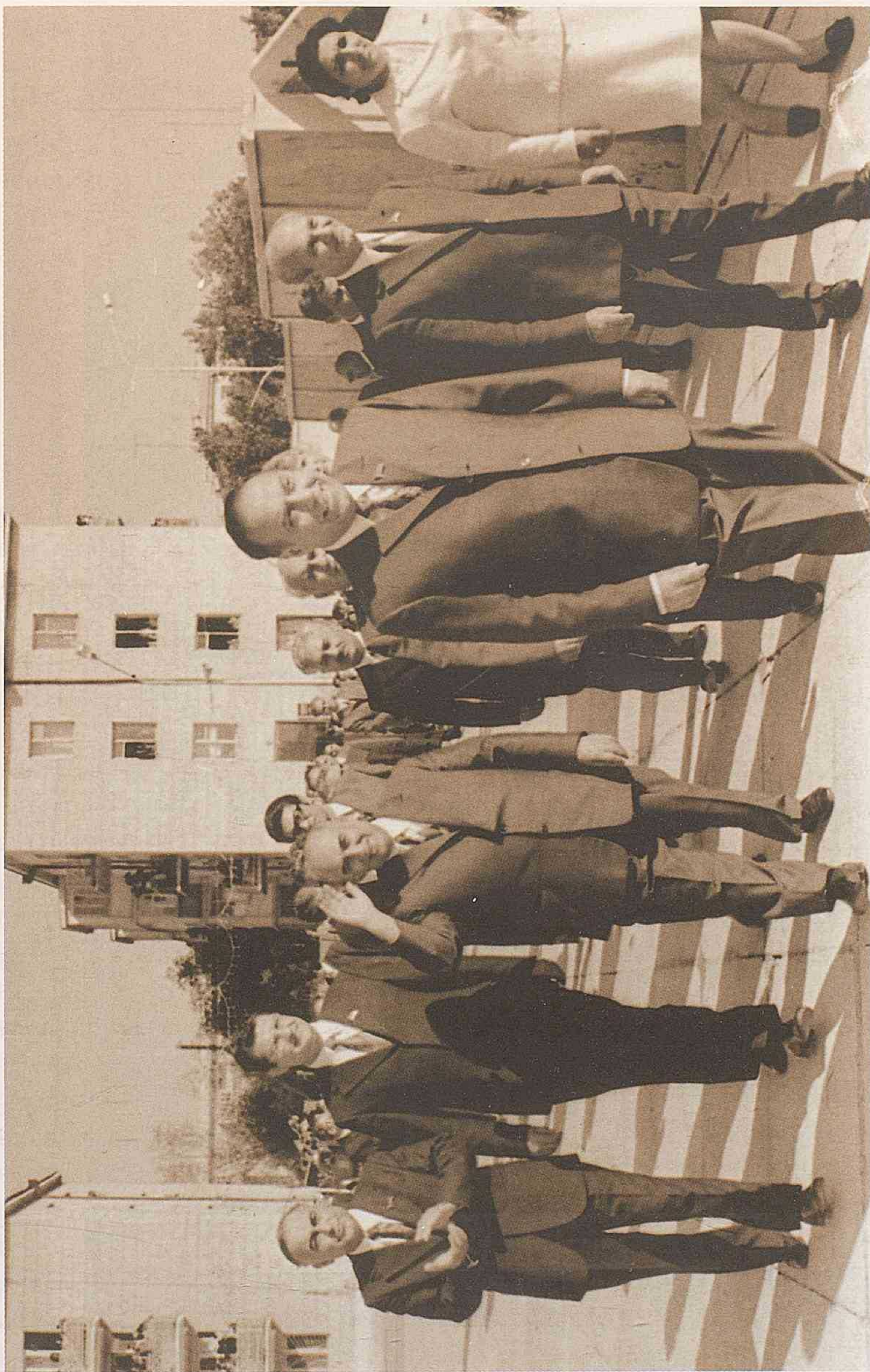
*Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan şəhəri ilə tanış olarkən
1974-cü il*

Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Heydər Əliyevin Naxçıvan ictimaiyyəti ilə görüşü
1974-cü il

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev
Naxçıvan şəhəri ilə tanış olarkən
1974-cü il*

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan şəhəri ilə tanış olarkən
1974-cü il*

*Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan ictimaiyyəti ilə görüşü
1974-cü il*

NAXÇIVANDA BAYRAM NÜMAYİŞİ

Payız günəşinin şüaları ilə isinən qədim və həmişəcəvan Naxçıvan torpağında böyük və fərəhli bayramdır. Elə bil günəşin şüaları bu gün Naxçıvanın mərkəzi meydanında cəmləşmişdir. Burada Naxçıvan MSSR-in 50 illiyi və onun Oktyabr inqilabı ordeni ilə təltif edilməsi münasibətilə muxtar respublika zəhmətkeşlərinin bayram nümayişi keçirildi.

Naxçıvanın baş meydanı bu günü bayraqların və transparantların qırmızı şəfəqi, orkestrlərin sədaları ilə qarşıladı. Böyük lövhə üzərində muxtar respublikanın paytaxtı Naxçıvanın gerbi və “1924-1974” rəqəmləri görünür. Həmin rəqəmlər iqtisadiyyat və mədəniyyətin yüksək zirvələrinə qalxmış bu qədim diyarın keçdiyi böyük yolu göstərir.

Naxçıvan MSSR-də yarım əsr ərzində xalq təsərrüfatının bütün sahələrində əsaslı dəyişikliklər həyata keçirilmişdir. Şəhərin və onun mərkəzi meydanının tərtibatı plakat, rəsm və diaqramların dili ilə bu barədə söhbət açır. Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi H.Ə. Əliyev, Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri Q.Ə.Xəlilov, respublika Nazirlər Sovetinin sədri Ə.İ.İbrahimov, Bakı Şəhər Partiya Komitəsinin birinci katibi Ə.H. Kərimov, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi A.A. Hüseynov, Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət heyətinin sədri S.A.Əliyeva, Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədri Y.M.Nəbiyev, Qırmızı Bayraq ordenli Zaqafqaziya Sərhəd Dairəsi qoşunlarının rəisi general-leytenant A.Q.Viktorov, Qırmızı Bayraq ordenli Zaqafqaziya Hərbi Dairəsi qoşunları komandanının müavini V.İ.Karpov, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsi bürosunun üzvləri və büro üzvlüyünə namizədlər, bayram şənliklərinə gəlmiş nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri, SSRİ, Azərbaycan SSR və Naxçıvan MSSR Ali Sovetlərinin deputatları, sənayedə və kənd təsərrüfatı qabaqcılları, mədəniyyət və elm xadimləri tribunada idilər.

“Yoldaşlar, cəsarətlə irəli” inqilabi mahnısının melodiyaları meydana yayılaraq, zəhmətkeşlərin nümayişinin başladığını xəbər verdi. Nümayiş veteranlar dəstəsinin yürüşü ilə başladı. Vətənimizi Böyük Vətən müharibəsi cəbhələrində müdafiə edənlər bir cərgədə addımlayırdılar. Onlarla çiyin-çiyinə əmək veteranları və öz atalarından, böyük qardaşlarından estafeti qəbul edib bu gün onlarla birlikdə müəssisələrdə, tikintilərdə, kolxoz və sovxozlarda çalışanlar yarışın önündə addımlayır. Onların bir çoxunun sinəsində Sovet İttifaqı Qəhrəmanlarının və Sosialist Əməyi Qəhrəmanlarının qızıl ulduzları parıldayır.

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev
Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyinə həsr olunmuş
bayram nümayişində Şərur "Yallı" ansamblının çıxışını izləyərkən
1974-cü il*

Meydanın mərkəzində nümayişçilərin ön dəstəsini uşaqlar qarşıladılar. Onlar veteranlara çiçək dəstələri təqdim edərək, sanki bununla respublika və ölkə üçün gördükləri işlərə görə onlara təşəkkürlərini bildirdilər.

Zavod və fabriklərin, kolxoz və sovxozların, idarə və tədris müəssisələrinin əməkçiləri iki cərgədə meydana daxil oldular.

Adamların çöhrəsinə sevinc dolu təbəssüm qonmuşdu. Nümayişin iştirakçıları Naxçıvan MSSR-in nailiyyətləri ilə fəxr edirlər.

Naxçıvan MSSR zəhmətkeşlərinin qazandıqları əmək qələbələri haqqın-

da raportlar yazılmış transparantlar nümayişçi dəstələrinin başı üzərində görünür.

Öz beşilliyini 3 il 4 ayda yerinə yetirdiyi haqqında raport vermiş tütün-fermentasiya zavodunun kollektivi, xalq üçün mallar buraxılışını artıran tikışçilər, mebelçilər, şərabçılar, çörəkçilər, ət-süd kombinatının əməkçiləri nümayişçilərin ilk sıralarında addımlayırdılar.

Duz mədəninin əməkçiləri meydana daxil oldular. Onlar məhsul hasilatının ilin əvvəlindən bəri 13 faiz artırılması, 9 aylıq tapşırığın və beşilliyin birinci dörd ili planının vaxtından əvvəl yerinə yetirilməsi haqqında raportla nümayişə gəlmişdilər.

Naxçıvan MSSR torpağının altında böyük sərvətlər yatır. Nümayişə mədənci geyimində, çəkiclə və digər əmək alətləri ilə çıxmış mədəncilərin dəstələrinin apardıqları transparantlar bu barədə söhbət açırdı.

Ordubad aqrarsənaye meyvə kombinatı bayramqabağı günlərdə gərgin işləmiş, planı artıqlaması ilə yerinə yetirmişdir.

Taniş signal səsi eşidildi və kabinəsində maşinist əyləşən “teplovoz” meydana daxil oldu. Semaforunda yaşıl işıq yandı və Culfa lokomotiv deposunun “teplovozu” ləngimədən meydandan keçdi. Bu müəssisənin dəmiryolçuları iftixarla raport verirlər: “On aylıq plan vaxtından əvvəl yerinə yetirilmişdir!”.

Meydan bir anlığa pambıq “tarlasına” çevrildi. Burada önlüklü qızlar məhsul yığdırlar. Azacıq sonra pambığı üzüm əvəz etdi. Bu il Naxçıvan MSSR-in kənd təsərrüfatı əməkçiləri bol üzüm məhsulu yetişdirmişlər. Sonra üzümü tütün əvəz etdi.

Nümayişçi dəstələrində Naxçıvan ziyalılarının nümayəndələri fəxri yer tuturlar. Bu yaxınlarda muxtar respublikanın ilk ali məktəbi olan pedaqoji institut və Azərbaycan Elmlər Akademiyası elm mərkəzinin kollektivləri Naxçıvan ziyalılarının dəstəsinə daxil olmuşlar. Elm mərkəzinin alimləri Naxçıvan MSSR-in zəngin təbii ehtiyatlarını öyrənmək üçün kompleks tədqiqatlar aparır, bunları xalq təsərrüfatının xidmətinə vermək işinə kömək edirlər.

Naxçıvan məktəbliləri əllərindəki qırmızı bayraqları, rəngbərəng lentləri mehribanlıqla yellətdilər. 6 nömrəli məktəbin qızları əllərində iri qozaları açılmış pambıq budaqları tutmuşdular. Onların apardıqları transparantda belə bir raport yazılmışdı: 200 ton pambıq yığılmışdır. Məktəbli dəstələrinin tərtibatı onların necə oxuduqlarından, yaşlılara necə kömək etdiklərindən, tətbiqi idman növlərinə necə yiyələndiklərindən söhbət açırdı. Qüvvəsini və əməyini əsirgəmədən uşaqları biliklərlə silahlandıran müəllimlər öz

yetirmələri ilə bir cərgədə addımlayırdılar.

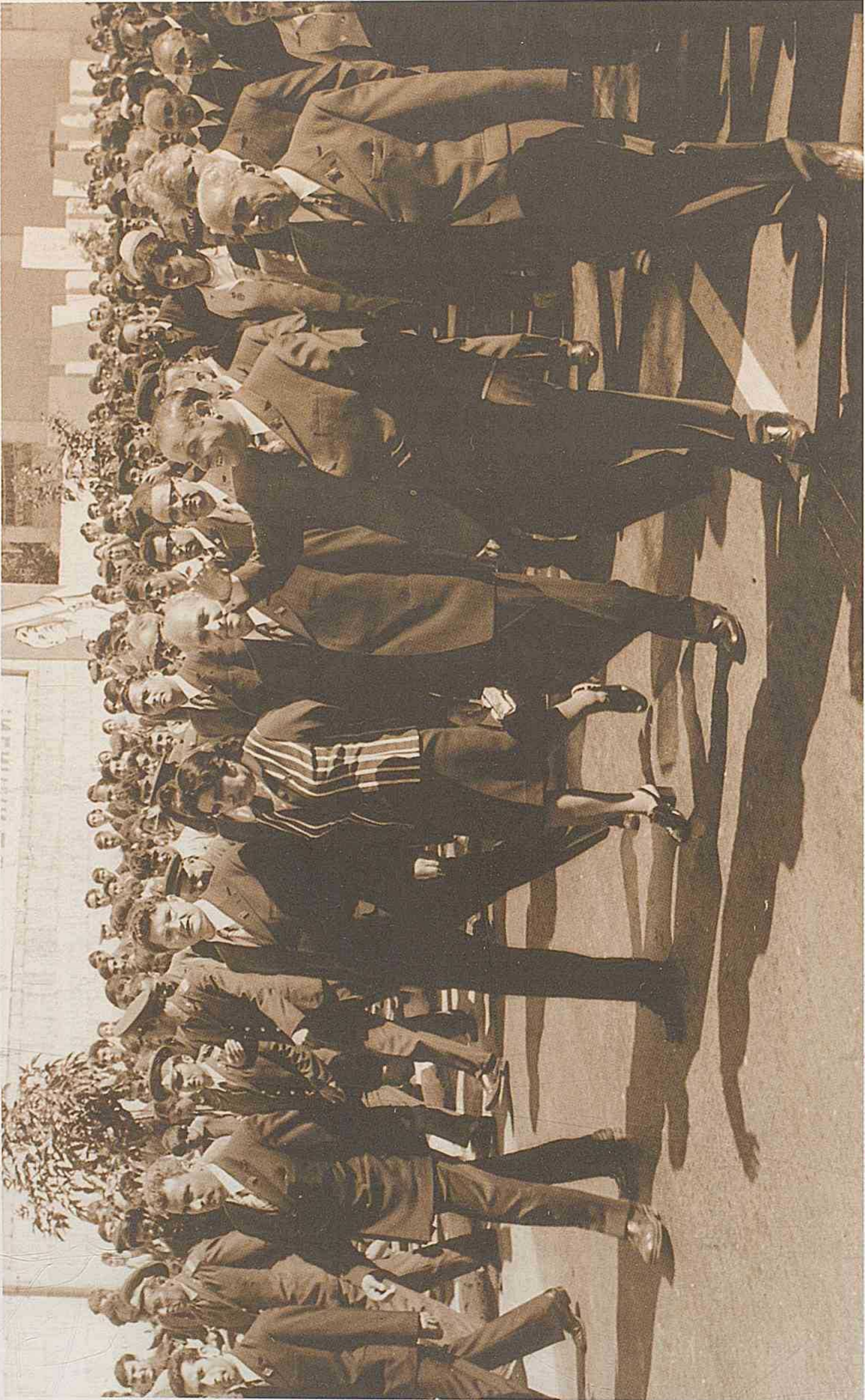
Səhiyyə, incəsənət, mədəni-maarif müəssisələri işçilərinin dəstələri tribunanın önündən keçib getdilər.

Bir neçə dəqiqə meydana sakitlik çökdü. Sonra meydan qırmızı və göy rəngli kostyumlar geymiş gənc idmançılarla doldu. İdman-gimnastika proqramı göstərilməyə başlandı. Sonra idmançılar meydanda “50” rəqəmi şəklində düzüldülər.

*“Şərq qapısı” qəzeti
5 oktyabr 1974-cü il*

*Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan MSSR-in
yaradılmasının 50 illiyinə həsr olunmuş bayram nümayişini izləyərkən
1974-cü il*

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının
50 illiyinə həsr olunmuş bayram nümayişində
1974-cü il*

*Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyinə
həsr olunmuş bayram nümayişi
1974-cü il*

*Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev
Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyinə həsr olunmuş
bayram nümayişi iştirakçıları ilə birlikdə
1974-cü il*

NAXÇIVAN MUXTAR RESPUBLİKASI 1924-1984

AZƏRBAYCAN KOMMUNİST PARTİYASI MƏRKƏZİ KOMİTƏSİNƏ

9 fevral 1984-cü ildə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının yaranmasından 60 il ötür.

Naxçıvan MSSR-in 60 illiyi diyarın çoxəsrli tarixində, bütün Azərbaycan xalqının həyatında böyük siyasi əhəmiyyətli hadisədir.

Naxçıvan bu gün qabaqcıl sənaye, mexanikləşmiş kənd təsərrüfatı, yüksək inkişaf etmiş elm və mədəniyyət respublikasıdır. Sovet İttifaqı KP MK və Azərbaycan KP MK-nin diqqəti sayəsində muxtar respublika diyarın sosial-iqtisadi inkişafında ildən ilə yeni uğurlar qazanır. Sovet İttifaqı KP-nin XXVI qurultayı və Azərbaycan KP-nin XXX qurultayı, Sovet İttifaqı KP MK-nin may və noyabr (1982-ci il) Plenumlarının tarixi qərarları respublika zəhmətkeşlərini sosial tərəqqinin yeni yüksəkliklərinə çağırır.

Muxtar respublika zəhmətkeşlərinin sosialist və kommunist quruculuğunda nailiyyətləri Kommunist Partiyası və Sovet hökuməti tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Naxçıvan MSSR Lenin, Oktyabr inqilabı və SSSR xalqlarının Dostluğu ordenləri ilə təltif olunmuşdur. Respublikanın fəhlə, kolxozçu, xidmətçilərinin fədakarcasına əməyi dəfələrlə Vətənin yüksək mükafatları ilə qiymətləndirilmişdir.

1981-ci ilin yekununda Naxçıvan MSSR sosialist yarışlarda göstərdiyi yüksək göstəricilərə görə Azərbaycan KP MK, Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti, Azərbaycan LKGİ MK və HİAS (Həmkarlar İttifaqının Azərbaycan Soveti) Keçici Qırmızı bayrağı ilə təltif olunmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası zəhmətkeşləri yüksək siyasi düşüncə və əmək fəallığı göstərərək, 60 illik yubileylərini yeni nailiyyətlər ilə qarşılamğa hazırdılar və daha böyük əmək və ruh yüksəkliyi ilə çalışmağı fikirləşirlər.

Hal-hazırda Ali Sovet Rəyasət Heyəti və Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti ilə birlikdə Vilayət Partiya Komitəsi tərəfindən muxtar respublika yubileyinin layiqincə qarşılınması üçün konkret tədbirlər işlənib hazırlanır və həyata keçirilir.

Bununla əlaqədar olaraq respublika xaricində yaşayan 50 nəfərdən ibarət partiya, əmək və komsomol veteranlarını, eləcə də Azərbaycan SSR və Dağlıq-Qarabağ Muxtar Vilayətindən (hər birindən 5-7 nəfər) dəvət etməklə Naxçıvan MSSR 60 illiyini respublika tədbiri kimi keçirməyi məqsədəuyğun görürük. Yubiley təntənələri ərəfəsində Bakı şəhərində və DQMV-də

(Dağlıq-Qarabağ Muxtar Vilayəti) Naxçıvan MSSR günləri keçirilsin.

Kömək göstərilməsi məqsədi ilə Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsi və Nazirlər Sovetinə tapşırılsın ki, vilayət partiya komitəsi və Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti ilə birlikdə yubileyə hazırlıq ilə bağlı, eləcə də respublikanın yubiley obyektləri üzrə keçirilən hazırlıq işlərinin maddi-texniki təminatı və şəhərin abadlığı məsələlərinə baxılsın və həll olunsun.

Yubiley münasibətilə 6-8 çap vərəqi ilə, Azərbaycan və rus dillərində “Sovet Naxçıvanı” kitabını dərc etməyi, mənzərəli foto-albomlar, eləcə də döş nişanları və konvertlər buraxmağı məqsədəuyğun görürük.

1-2 əmək kollektivlərinə Naxçıvan MSSR 60 illiyi adı verilsin.

Bilavasitə muxtar respublikanı, eləcə də xalq təsərrüfatı qabaqcılları, partiya veteranları, ziyalı nümayəndələri və mədəniyyət işçiləri olmaqla 30 nəfər hökumət mükafatları və Fəxri fəmanlar ilə təltif olunsunlar. Yubiley təntənələrinin kənd təsərrüfatı ilinin sonuna 1984-ü ilin sentyabr-oktyabr aylarında keçirilməsi uyğun hesab olunur.

Yuxarıda qeyd olunanlara baxılması xahiş olunur.

**Azərbaycan KP Naxçıvan
Vilayət Komitəsinin katibi:**

K.RƏHİMOV

Naxçıvan şəhəri,
16 may 1983-cü il

Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 60 illiyi haqqında

**AZƏRBAYCAN KOMMUNİST PARTİYASI MƏRKƏZİ
KOMİTƏSİ BÜROSUNUN**

Q Ə R A R I

1. Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının yaranmasının 60 illik təntənəsinin 1984-cü ilin oktyabr ayında keçirilməsi haqqında təklifi qəbul edilsin.

2. Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin 1984-cü ilin sentyabr ayında Bakı şəhərində və DQMV-də (Dağlıq-Qarabağ Muxtar Vilayəti) Naxçıvan MSSR Günlərinin keçirilməsi haqqında təklifi qəbul edilsin. Dağlıq Qarabağ Vilayət Komitəsinə və Azərbaycan KP Bakı şəhər komitəsinə tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR günlərinin yüksək təşkilati-siyasi səviyyədə keçirilməsini təmin etsin.

3. Azərbaycan KP MK nəzdində partiya Tarix İnstitutuna tapşırılsın ki, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsi ilə birlikdə 1984-cü ilin sentyabr ayında Naxçıvan şəhərində muxtar respublikanın 60 illiyinə həsr olunan elmi sessiya keçirsin.

4. Naxçıvan MSSR-in yaranmasının 60 illiyi ilə əlaqədar:

- Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti və Dövlət Plan Komitəsinə tapşırılsın ki, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsi və Naxçıvan MSSR Nazirlər Soveti ilə birlikdə muxtar respublikanın yubiley obyektlərində aparılan hazırlıq işlərinin maddi-texniki təminatı və Naxçıvan şəhərinin abadlığı məsələlərinə baxsın və həll etsin;

- Azərbaycan SSR Dövlət Nəşriyyat Komitəsinə tapşırılsın ki, Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi ilə birlikdə 8 çap vərəqi ilə Azərbaycan və rus dillərində “Sovet Naxçıvanı” kitabı, eləcə də Naxçıvan MSSR-in görünüşləri ilə mənzərəli foto-albom hazırlasın və nəşr etsin;

- Mədəniyyət, yerli sənaye nazirlikləri, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı tərəfindən yubiley medalı və döş nişanları hazırlansın;

- Azərbaycan SSR Rabitə Nazirliyi xatirə konvertlərinin hazırlanmasını təmin etsin.

5. Naxçıvan Vilayət Komitəsinin “Azərbaycan Mineral Sular” İstehsalat Birliyinə Naxçıvan MSSR 60 illiyi adı verilməsi haqqında təklifi qəbul edilsin.

6. Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin təklifi əsasında 15 nəfərə Azərbaycan SSR fəxri adı verilsin, 15 nəfər isə Azərbaycan SSR Ali Sovet Rəyasət Heyətinin Fəxri fərmanı ilə təltif olunsun.

KATİB:

K.BAĞIROV

Bakı şəhəri,
28 iyun 1983-cü il

**Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi bürosunun
1983-cü il 29 iyul tarixli iclasının 61 nömrəli protokolundan**

ÇIXARIŞ

Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 60 illiyi haqqında

Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi bürosu **qərara alır:**

1. Azərbaycan KP MK-nın 28 iyun 1983-cü il tarixli “Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 60 illiyi haqqında” qərarı nəzərə alınsın və icra edilsin.

2. Naxçıvan MSSR-in 60 illiyinin qeyd olunması məqsədi ilə yubiley komissiyası yaradılsın.

3. Naxçıvan MSSR-in 60 illiyinin qeyd olunmasına dair təşkilati-siyasi tədbirlər təsdiq edilsin. (əlavə olunur)

4. Naxçıvan şəhər, rayon partiya komitələrinə tapşırılsın ki, Naxçıvan MSSR-in 60 illiyinə dair tədbirlər hazırlansın və keçirilsin.

5. Naxçıvan MSSR-in 60 illiyinə qədər beş illik tapşırığı yerinə yetirən istehsalatın əmək kollektivlərinin və qabaqcıllarının mükafatlandırılması üçün respublika fəxri fərmanı hazırlansın.

6. İdeoloji təşkilatlar və mətbuat orqanlarına tapşırılsın ki, həm hazırlıq dövründə, həm də yubiley günlərində ideya-siyasi tədbirlərin keçirilməsinin, çap olunacaq nəşrlərin və Naxçıvan MSSR-in 60 illiyinə həsr olunan məqalə, materialların, radio və televiziya üzrə verilişlərin təqvim planlarını hazırlasın.

7. Şəhər, Rayon Partiya Komitələrinə, Naxçıvan MSSR Nazirlər Səvetinə, muxtar respublikanın nazirlik və idarələrinə tapşırılsın ki, Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinə görülən iş haqqında hər rüb məlumat verilsin.

8. Verilmiş qərarın yerinə yetirilməsinə nəzarət Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin şöbələrinə həvalə edilsin. Verilmiş məsələ ilə əlaqədar Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin, Naxçıvan MSSR Nazirlər Səvetinin, Naxçıvan Vilayət Həmkarlar İttifaqı Səveti və Azərbaycan LKGİ Naxçıvan Vilayət Komitəsinin qərarı qəbul edilsin.

**Azərbaycan KP Naxçıvan
Vilayət Komitəsinin katibi:**

K.Rəhimov

Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi bürosunun 1983-cü il 29 iyul tarixli iclasında təsdiq edilmişdir.

**Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının
60 illiyinin qeyd olunmasına dair**

TƏŞKİLATİ-SİYASİ TƏDBİRLƏR

No	Tədbirlər	İcra müddəti	İcraya məsul şəxslər
1.	Naxçıvan MSSR-nin 60 illik təntənəsinin proqramı hazırlansın	10 yanvar 1984-cü il	Abbasov M.D, Qasımova E.M
2.	Muxtar respublikanın partiya, sovet və ictimai təşkilatlarının, qardaş respublikalarının deleqasiyalarının, istehsalat qabaqcıllarının partiya və əmək veteranlarının, Sovet Ordusu əsgərlərinin iştirakı ilə Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin təntənəli iclası keçirilsin	16 yanvar 1984-cü il	Abbasov M.D, Qasımova E.M
3.	Naxçıvan Qarnizon hissələrinin hərbi yürüşü keçirilsin	15 yanvar 1984-cü il	İmranov N.Ş, Arxipov M.İ, Taraşenko P.P
4.	Naxçıvan şəhər zəhmətkeşlərinin nümayişləri təşkil edilsin	16 yanvar 1984-cü il	Abbasov M.D, Qasımova E.M, Həsənov N.H
5.	Partiya və xalq deputatlar Soveti şəhər, rayon komitələrinin, ictimai təşkilatlar və hərbi hissələr nümayəndələrinin təntənəli iclaslarının vaxtları və şəhər, rayon mərkəzləri və digər yaşayış məntəqələri zəhmətkeşlərinin mitinqlərinin vaxtları təyin olunsun.	10 yanvar 1984-cü il	Abbasov M.D, Həsənov N.H
6.	Təbrik göndərilən şəxslərin siyahıları Yubiley Komissiyasına təqdim olunsun	1 yanvar 1984-cü il	Abbasov M.D, Həsənov N.H

№	Tədbirlər	İcra müddəti	İcraya məsul şəxslər
7.	Partiya və əmək veteranlarının, Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarının, istehsalat qabaqcıllarının Azərbaycan SSR və Naxçıvan MSSR fəxri adları ilə, Azərbaycan SSR və Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fəxri fərmanları ilə mükafatlandırılması haqqında təkliflər hazırlansın	10 yanvar 1984-cü il	Abbasov M.D, Musayev H.D, Ələkbərov İ.S, Xəlilov H.S, Məmmədov A.A, Həsənov N.H, şəhər və rayon partiya komitələri
8.	Bütün sahələr üzrə mükafatlandırılan heyət haqqında təkliflər Yubiley Komissiyasına təqdim edilsin	10 yanvar 1984-cü il	Qolubiyev A.M, Cəfərov H.H
9.	Şəhər, rayon partiya komitələri üçün məktub layihələri hazırlansın	1 dekabr 1983-cü il	Qazıbəyov R.S, Vilayət partiya komitəsinin təbliğat və təşviqat şöbəsi
10.	Muxtar respublikanın obyektlərinə Naxçıvan MSSR 60 illiyi adının verilməsi haqqında təkliflər hazırlansın	5 yanvar 1984-cü il	Qolubiyev A.M, Cəfərov H.H, Hacıyev Z.S, Azərbaycan KP Vilayət komitəsinin sədri
11.	Hərbi orkestrin müşayiəti ilə Naxçıvan şəhərinin magistral küçələrində mərkəzi meydanda bitməsi şərti ilə yürüş təşkil olunsun	20 fevral 1984-cü il	Musayev H.D, Arxipov M.İ, Toraşenko P.P
12.	Ev, küçə, meydan, müəssisə və təşkilatlarda Naxçıvan MSSR-in 60 illiyi ilə əlaqədar respublika iməciliyi keçirilsin	4 fevral 1984-cü il	Hacıyev Z.S, Qasımova E.M, Cəfərov H.H, Qazıbəyov R.S, Əkbərov A.A, şəhər və rayon partiya komitələri

No	Tədbirlər	İcra müddəti	İcraya məsul şəxslər
13.	Naxçıvan MSSR xalq təsərrüfatının nəaliyyətləri sərgisi pavilyonunun təmiri başa çatdırılsın	1 yanvar 1984-cü il	Səfərov S.A, Qasimov E.M, Seyidov M.S
14.	Sərginin tematik-ekspozisiya planı Komissiyaya təqdim edilsin	1 fevral 1984-cü il	Qurbanov İ.H, İbrahimov M.K
15.	Sərgi Yubiley ekspozisiyası ilə tam təchiz edilsin	10 fevral 1984-cü il	İbrahimov M.K, Səfərov S.A, Qurbanov İ.H, Adıgözəlov B.A, Seyidov M.S
16.	Təntənəli iclasa Mədəniyyət sarayı və qonaqların qəbulu üçün mehmanxana hazırlansın	1 fevral 1984-cü ilə qədər	Səfərov S.A, Qasimova E.M

İDEOLOJİ VƏ MƏDƏNİ -KÜTLƏVİ TƏDBİRLƏR

17.	Mərkəzi meydanda bədii-idman tamaşası və bayram nümayişi təşkil edilsin	10 yanvar 1984-cü il	Qasimova E.M, Seyidov M.S, Həsənov N.H
18.	Təbrik məktublarının layihəsi Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinə təqdim edilsin	1 yanvar 1984-cü il	Həsənov N.H, İbrahimov M.K
19.	Naxçıvan incəsənət ustalarının bayram konserti təşkil edilsin	20 fevral 1984-cü il	Həsənov N.H
20.	Konsertin proqram layihəsi baxılmaq üçün Yubiley Komissiyasına təqdim edilsin	25 yanvar 1984-cü il	Həsənov N.H
21.	Mədəniyyət sarayının bayram tərtibatı üzrə eskizlər hazırlansın	10 yanvar 1984-cü il	Həsənov N.H, Qardaşbəyov A.H
22.	Emblemlərin, dəvət biletlərinin, proqramların eskizləri hazırlansın, baxılmaq üçün Yubiley Komissiyasına təqdim edilsin və vaxtılı-vaxtında çapları təmin olunsun	10 yanvar 1984-cü il	Həsənov N.H, Qardaşbəyov A.H, İbrahimov H.M

No	Tədbirlər	İcra müddəti	İcraya məsul şəxslər
23.	“Sovet Naxçıvanı” qəzetinin Yubiley nömrəsi buraxılsın	15 fevral 1984-cü il	Həsənov N.H, Kərimova S.A, Əliyev E.H
24.	Kütləvi informasiya və təbliğat vasitələrində yubiley nəşrlərinin planı hazırlansın və baxılmaq üçün Yubiley Komissiyasına təqdim edilsin	10 yanvar 1984-cü il	Həsənov N.H, Kərimova S.A, Əliyev E.H
25.	Komissiyanın baxışı üçün yubileyə həsr olunan ictimai-siyasi və bədii verilişlərin ssenarisi hazırlansın	10 yanvar 1984-cü il	Həsənov N.H, Əliyev E.H
26.	Yaxşı göstəricilərə nail olan istehsalat qabaqcıllarının, partiya, müharibə və əmək veteranlarının qəzet, televiziya və radioda çıxışları təşkil edilsin	yanvar- fevral 1984-cü il	Şəmilova A.A, Əliyev E.H, Kərimova S.A, Seyidov M.A
27.	Yubileyə həsr olunan tamaşa və konsertlər hazırlansın	1 yanvar- fevral 1984-cü il	Həsənov N.H, Mədəniyyət Nazirliyi
28.	Naxçıvan şəhərinin Yubiley tərtibatının eskizləri Yubiley Komissiyasına təqdim edilsin	10 yanvar 1984-cü il	Qasımova E.M, Məmmədov T.H
29.	Yubiley nişanları buraxılsın	1 fevral 1984-cü ilə qədər	Mədəniyyət Nazirliyi
TƏŞKİLATI- TƏSƏRRÜFAT TƏDBİRLƏRİ			
30.	Muxtar respublikanın Yubiley obyektləri və Naxçıvan şəhərinin abadlığı üzrə keçirilən hazırlıq işlərinin maddi-texniki məsələsinə baxılsın və həll edilsin	İl ərzində	Qolubiyev A.M, Hacıyev Z.S, Məmmədov O.K
31.	Naxçıvan şəhərinin abadlığı və küçə, meydan və bağçaların bərpa olunmasına dair lazımi işlər görülsün	10 fevral 1984-cü ilə qədər	Qasımova E.M, Seyidov M.S, Səfərov S.A

No	Tədbirlər	İcra müddəti	İcraya məsul şəxslər
32.	Muxtar respublikanın rayon, şəhər, qəsəbə və böyük kəndlərində, sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisələrində, ticarət və xidmət sahəsi müəssisələrində Naxçıvan MSSR-in 60 illiyinə nümunəvi hazırlıqla bağlı baxışlar keçirilsin	10 fevral 1984-cü il	Şəhər, rayon, vilayət partiya komitələri şöbəsi
33.	Yubiley tədbirlərinin yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün aeroport və dəmiryol vağzalında zəruri hazırlıq təmin edilsin	10 fevral 1984-cü il	Adıgözəlov B.A, Məmmədov T.H
34.	Qonaqların qəbulu üçün mehmanxana və evlərdə hazırlıq təmin edilsin	1 fevral 1984-cü il	Qurbanov İ.H, Səfərov S.A, Seyidov A.M, Kərimov R.S
35.	Ticarət və ictimai iaşə müəssisələri gərəkli qaydaya salınsın, mağaza vitrinləri bayramsayağı tərtib olunsun, işıq reklamı təzələnsin	yanvar- fevral 1984-cü il	Cəfərov H.H, İbrahimov M.K, Musayev H.D, İmanov D.A, Hüseynov M.D, Səfərov A.Y
36.	Portfellər, suvenir bloknotları hazırlansın	1984-cü il yanvar ayının sonuna qədər	Seyidov A.M, Kərimov R.S
37.	Qonaqların gəzintisi üçün obyektlərin siyahısı müəyyənləşdirilsin	15 fevral 1984-cü il	Qolubiyev A.M, Cəfərov H.H, Abbasov M.D, Qasımova E.M, Məmmədov T.H
38.	Abadlıq və Yubiley tərtibatına dair həmin obyektlərdə zəruri işlər görülsün	Fevral, 1984-cü il	Qolubiyev A.M, Cəfərov H.H, İbrahimov M.K, Abbasov M.D, Qasımova E.M

№	Tədbirlər	İcra müddəti	İcraya məsul şəxslər
39.	Azərbaycan SSR Dövlət Nəşriyyat Komitəsi ilə birlikdə 8 çap vərəqi həcmində, Azərbaycan və rus dillərində “Sovet Naxçıvanı” kitabı, eləcə də rəngarəng fotoalbom və kitablar çap olunsun	15 dekabr 1983-cü ilə qədər	Cəfərov H.H., İbrahimov M.K, Həsənov N.H
40.	Azərbaycan Dövlət Nəşriyyat Komitəsinin 1984-cü ilə dair planına Naxçıvan-da yaşayan yazıçı və şairlərin əsərlərinin salınması	sentyabr- oktyabr 1983-cü il	Cəfərov H.H, Həsənov N.H, İbrahimov M.K
41.	Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı Naxçıvan şöbəsi tərəfindən hazırlanan “Naxçıvanı tərənnüm edirəm” şeirlər kitabının nəşr edilməsi	Aprel- avqust 1984-cü il	Cəfərov H.H, Həsənov N.H, İbrahimov K.M
42.	“Naxçıvan-Sovet İttifaqı və Sosialist Əmək Qəhrəmanları” haqqında oçerklər toplusu nəşr edilsin	İyul- avqust 1984-cü il	Cəfərov H.H, Həsənov N.K, Kərimova S.A, İbrahimov K.M

Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin təntənəli iclası

Naxçıvan son illərdə əsrlərə bərabər yol keçmişdir. Naxçıvana muxtariyyət verilməsi sosial inkişafın, iqtisadiyyatın və mədəniyyətin bütün sahələrində böyük müvəffəqiyyətlər qazanılmasına kömək etmişdir. Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 60 illiyi münasibətilə noyabrın 17-də respublika Uşaqların Bədii Evində Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin birgə təntənəli iclası olmuşdur. Ev yubiley ərəfəsində istifadəyə verilmişdir.

Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi, Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri, Bakı Şəhər Partiya Komitəsinin birinci katibi, Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi, Dağlıq Qarabağ Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi, Naxçıvan MSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri, Naxçıvan MSSR Nazirlər Sovetinin sədri, Bakının, DQMV-nin nümayəndə heyətləri, partiya, müharibə və əmək veteranları, sənaye və kənd təsərrüfatı istehsalatı qabaqcılları, elm və mədəniyyət xadimləri, döyüşçülər rəyasət heyətində əyləşmişdilər.

İclası Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi açmışdır. Sonra Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi, Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin birinci katibi, Dağlıq Qarabağ Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi, muxtar respublikanın İnkilabı Şöhrət Şurasının sədri çıxış etmişlər.

Salondakıların alqışları altında Qırmızı Bayraq Ordenli Zaqafqaziya hərbi Dairəsi, Qırmızı Bayraq Ordenli Zaqafqaziya Sərhəd Dairəsi döyüşçülərinin, Qırmızı Bayraq Ordenli Xəzər donanması dənizçilərinin təbrikləri oxunmuşdur.

Yekunda Bakı və Naxçıvan incəsənət ustalarının bayram konserti olmuşdur.

*Naxçıvan, 17 noyabr 1984-cü il
(Azərinformun xüsusi müxbiri)*

*Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaranmasının 60 illik yubileyinin
bədii hissəsində Naxçıvan incəsənət ustalarının çıxışı
1984-cü il*

*Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaranmasının 60 illik yubileyinin bədii hissəsində Bakıdan gələn incəsənət ustalarının çıxışı
1984-cü il*

*Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaranmasının 60 illik yubileyinin bədii hissəsində
Naxçıvan incəsənət ustalarının çıxışı
1984-cü il*

Təntənəli iclasdan sonra qonaqlar Naxçıvan şüşə qablar zavoduna, Nehrəm kökəltmə birliyinə getmiş, əmək kollektivlərinin üzvləri ilə söhbət etmişlər.

Muxtar respublikanın yubiley bayramı günündə təntənəli şəkildə Naxçıvan çayının sağ sahilində iri yaşayış massivinin təməl daşı qoyulmuşdur, mərasimdə Azərbaycan SSR rəhbərləri iştirak etmişlər.

Şanlı yubiley şərəfinə yaşayış massivinin zonasında dostluq parkı salınmışdır.

*Naxçıvan, 17 noyabr 1984-cü il
(Azərinformun xüsusi müxbiri)*

MÜNDƏRİCAT

Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaradılmasına dair müxtəlif tarixi arxiv sənədləri

- Naxçıvan Diyar Sovetlər Qurultayının 26 fevral 1923-cü il tarixli qərarı 6
- Azərbaycan Kommunist Partiyası 3-cü Naxçıvan Diyar Qurultayının
27 fevral 1923-cü il tarixli qərarı 7
- Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi Rəyasət heyətinin 31 dekabr
1923-cü il tarixli Qərarlar jurnalından çıxarış 9
- Naxçıvan MSSR Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin birinci iclasının protokolu 12
- Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin Qərarı №7 16
- Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin Dekreti 18
- Bütün Xalq Komissariatlarına, İcraiyyə komitələrinə, Bakı Sovetinə və
Azərbaycan Xalq Komissarları Mərkəzi İcraiyyə komitəsinə 20

Naxçıvan Muxtar Respublikası 25

- Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 25 illiyinə
dair tədbirlər haqqında Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin Qərarı 22
- Naxçıvan MSSR-in 25 illiyinin hazırlanması və keçirilməsi haqqında
Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi bürosunun Qərarı 24
- Naxçıvan MSSR-in kənd təsərrüfatı, sənaye, elm, mədəniyyət və
incəsənət işçilərinin orden və medallarla təltif olunması haqqında
SSSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin Sərəncamı 26

Naxçıvan Muxtar Respublikası 40

Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi bürosunun 1964-cü il 5 oktyabr tarixli iclasının 27 nömrəli protokolundan çıxarış	38
Naxçıvan MSSR-in 40 illiyi ilə əlaqədar Tədbirlər Planı	39
Azərbaycan Kommunist Partiyası Naxçıvan Vilayət Komitəsi Bürosunun Qərarı	44
Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsinin, Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin Naxçıvan MSSR-in 40 illiyinə həsr olunmuş iclası	45
Naxçıvan şəhər zəhmətkeşlərinin muxtar respublikanın 40 illiyinə həsr edilmiş təntənəli mitinqi	47
Naxçıvan MSSR-in kənd təsərrüfatı qabaqcıllarına, səhiyyə, mədəniyyət və xalq təhsili işçilərinə fəxri adların təltif olunması haqqında Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi Bürosunun Qərarı	50

Naxçıvan Muxtar Respublikası 50

Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinə	50
Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 50 illiyi haqqında Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Bürosunun qərarı	51
Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 50 illiyinə hazırlıq haqqında Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi Bürosunun 25 iyul 1973-cü il tarixdə keçirilən iclasının 63 nömrəli protokolundan çıxarış	53
Naxçıvan MSSR-in 50 illik yubileyi ilə bağlı Tədbirlər Planı	55
Bakı, Gəncə və DQMV-nin şəhərlərində Naxçıvan günlərinin keçirilməsi haqqında Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi Bürosunun 2 sentyabr 1974-cü il tarixli iclasının 14 nömrəli protokolundan çıxarış	60

Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının Xalqlar dostluğu ordeni ilə təltif edilməsi haqqında SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin Fərmanı	61
Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının bayrağında Xalqlar dostluğu ordeni Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Sovetinin təntənəli iclası	62
Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin birgə təntənəli iclasında Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyevin çıxışı	64
Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının Oktyabr İnkilabı ordeni ilə təltif edilməsi haqqında SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin Fərmanı	72
Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin təntənəli iclası	76
Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin Naxçıvan MSSR-nin yaradılmasının 50 illiyinə həsr edilmiş birgə təntənəli iclasında Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Heydər Əliyevin çıxışı	78
Naxçıvan MSSR xalq təsərrüfatı nailiyyətləri sərgisi	89
Naxçıvanda bayram nümayişi	101

Naxçıvan Muxtar Respublikası 60

Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinə	110
Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 60 illiyi haqqında Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Bürosunun Qərarı	112
Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 60 illiyi haqqında	

- Azərbaycan KP Naxçıvan Vilayət Komitəsi bürosunun
1983-cü il 29 iyul tarixli iclasının 61 nömrəli protokolundan çıxarış 113
- Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının 60 illik təntənəsinin
hazırlanması və keçirilməsinə dair təşkilati-siyasi tədbirlər 114
- Naxçıvan Vilayət Partiya Komitəsinin və
Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin təntənəli iclası 120

Naxçıvan Muxtar Respublikası

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

**NAXÇIVAN MUXTAR
RESPUBLİKASININ YUBİLEYLƏRİ
1924-1984**

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisi**

Naxçıvan, Əcəmi
053-2016

Yığma verilmiş və səhifələnmişdir 05.02.2016.
Çapa imzalanmışdır 14.10.2016.
Şərti çap vərəqi 16,0. Formatı 70x100 1/8.
Sifariş 763. Tiraj 300.

Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 1.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 101